

۷۷۷۷۷۷۷۷

سنة : ۲ محرم ۱۳۴۳ نموز ۱۳۴۰ صائی : ۱۵

دَارُ الْفُنُونِ

حقوق فائز اولیٰ محمد علی

حقوق اقتصادیات

ایکی آبدہ بر نشر اولنور

مذرجات

قسم حقوق :

قضا صلاحیتک شخص وموقع اعتباریلہ تابع اولدیقی تجدیدات [جیل]
میراث ونفقہ ولی ووصیلرہ اذن اعطاسی خصوصندہ صلاحیتدار اولان محکمہ . . . [رشید]
فرانسه حقوق مدنیہ سندہ علت نظریہ سی [صدیق سائی]

قسم اقتصادی :

استقراض و دیون عمومیه [مابعد] [عینی زاده حسن تحسین]

وثائق قسمی :

واجبات قومیسونی ضبطنامہ لری
حقوق مؤسسہ سی تاریخی [ماردینی زاده ابوالعلا]

استانبول — مطبعة عامره

۱۳۴۰ — ۱۳۴۳

واجبات قومیسونی

ایکجی اجتماع

[پکن نسخہ دن مابعد]

و موضوع مذاکرہ اولان عمدہ نك قبولی عینی محذوری تولید ایدہ جکی و مصطفی فوزی افندی حضر تلی احکام حاضرہ مزده دیات احکامی مقامنه قائم اولاحق اساسات موضوعه

اوزرینه ییقلوبده اونی تلف ایسه خانه صاحبی قویوجینک دیتی ضامن اولماز . کذک ، بر دولکر اجر تله بریسنک بناسنده چالیشیرکن بنادن دوشوب تلف اولسه بنا صاحبی اونک دیتی ضامن اولماز . بر کیمسه نك هلاکنه کندی فعلیله برابر غیرک فعلی سبب اولسه اوغیره دیتدن حصه لازم کلیر : مثلاً ، اوچ کشی بر قویو حفر ایدرکن جله سنک فعلندن ناشی اول قویو چوکوب اولردن بریسی آتندده قالب تلف اولسه دیگر ایکی کشینک هرری اوزرینه دیتدن بر نك لازم کلیر : و بر نك دخی تلف اولانک حصه سنه اصابتله هدر اولور . کذا ، بش کشی برخانه نك اینیه سی نقض ایدرلرکن جله سنک فعلندن ناشی اول خانه نك سقنی ایچلردن برینک اوزرینه ییقلوب مهدوما فوت اولسه دیگر درت کشینک هررینه برر خمس دیت و برمک لازم کلیر .

فقط زمانمزده عمله نك دوچار اولدوغی قضا بودرجه بسط برشکاده ظهور ایتمز . بویوک بویوک ماکنه لک استعمالی ، قوای طبیعی نك تشبثات صناعیه ده جای تطبیق بولماسی مهالک موجوده یی کیندکجه آر تدریمقده در . مسئولیت ده فن و صنعتک ترقیبی نسبتندده آغیرلشمقده در . بویکی امور جسیه یی اداره مه مقتدر متخصص کیمسه لک ، ارباب فن و صنعتک وجودی ، مهالکک برطرف ایدیله مسندن ، تقید واهتمامده کی قصور دن متولد مسئولیتی تزیید ایتمکده در . بنابرین قضا ، ترقیات فیه نسبتندده ناصل زیاده لشمش ایسه ، مسئولک ودرجه مسئولیتک تعیین ده اونستنده معضل برحاله کلشدر . برده تهلکلی برطاقم آلات وادواتک ، متحرک ماکنه لک اداره سی ، اکثریا عملندن باشقه برسرمایه سی اولمایانلرک ید تدبیرنده بولوندیغندن بویکیلرک تقصیرندن ، تسببندن متولد ضررلری ینه کندیلرینه تضمین ایتدیرک هدرعدایتمکله مساوی اولور . ایسته بویکی اسبابه بناء احکام موجوده یی عصریشدیرمق ضرورتی حاصل اولور .

دیگر مملکتلر قوانینی ده بوعصریشمق مجبوریتندن وارسته قالماملشدر . قومیسونمز بولردن هربرینی تدقیق ایله احتیاجات عصره اوفق اولان اساساتی اتخاذ ایله مشدر .

فرانسواصولنده اشیادن متولد ضررلرک مسئولیتی ، مختلف اساسلره ایتما ایتمکده در . حیواناتده عمومیتله تقصیر اساسی جاریدر : حیواناتک جنایاتندن مسئولیت عدم تقید کیی تقصیردن متولددر . برحیواندن انتفاع ویا حیوانی محافظه ایتمک ایسته یی کیمسه اشخاص ساژده یی اونک ضررندن جداً وقایه ایچون بر طاقم تدابیر مؤثره یه توسل ایتمه لیدر . بوی مسئولیت ، یالکز صاحبنه ترتب ایتمه یوب اونی استعمال ایدن یعنی صاحبنک مقامنه قائم اولارق اوندن انتفاع ایله یی کیمسه یه ده توجه ایدره . حیوانک بوشامش وقاچش اولماسی ویا صاحبنک ید حفظنده بولونماسی مسئولیت اوزرنده حائز تأثیر ده کیلدر . (۱۳۸۵ ماده) ده مسئولیتک اساسی تقصیر اولدوغی ایچون صاحب حیوان عدم تقصیری اثبات الله

بولونڈیغندن بو اعتبارله احکام دیانی کلیاً اہمال ایتک موافق اولمایہجفی کبی دیتده معنای جزا ایله معنای ضمانک مجتمع اولدیغنه دائر تالی انجمنک مطالعہسی ده قابل مدافعہ اولدیغنی

مسئولیتدن بری اولور . (اجتہاد محاکمہ نظراً بوقاداری کفایت ایتز . صاحبک بر سبب مجبرک وجودینی ویا شخص متضررک تقصیریغنه اثبات ایتہمی اقتضا ایدہر) . بنا حقندہ کا احکامہ کلنجہ : فی الواقع قانون صاحب ابنیہی مقصر عدایدہرک مسئول طوتویور . فقط ، صاحب ابنیہیہ دوغروون دوغرویہ مسئولیت توجہ ایتہیور . بنانک محافظہ سندہ ویا انشاسندہ برقصور واقع اولدوغنی مدعی اثبات ایتدکن صوکر ا صاحب ابنیہی مسئول قیلیور ؛ بویسہ تقصیر ، اساسہ منافیدر ؛ زیرا ، صاحب ابنیہیہ اسناد ایدیلہجک برقصور اولماییلہجکی کبی انشادہ واقع قصور معمارہ عائد بولونابیلیر ویاخود صاحب ابنیہیہ یادآوردن اشترا ایتش اولابیلیر . بویکی احوالده صاحب بنیہک - عدم تقصیریغنه بناء - عدم مسئولیتی لازم کلیرکن ۱۳۸۶ نجی مادہ موجبنجہ ینہ مسئولیتدن قورتولامیور . یالکز ، ضرری ایقاع ایدن کیمسہیہ حق رجوعی حائر بولونیور . ایستہ بو اصول ، تقصیر اساسہ موافق اولمایوب بکے خسار اساسہ ایقنا ایدہر ؛ صاحب ابنیہی ، محضاً بو صفت مالکیتدن دولایی مسئولدر . آلمان قانونی بنا صاحبک عدم تقصیری حالندہ مسئولیتی برطرف ایدیور (۸۳۶ مادہ) . اسویجرہ قانونی ایسہ اولاً مسئولیتی و صوکر ا حق رجوعی قبول ایدیور (۵۸ مادہ) . آلمان قانونندہ حیواناتک ضررلری حقندہ کی مادہ قانونیہ بزم احکامزدہ کی تقیانی نظر اعتبارہ آلامشدر .

آلمان قانونی ۸۳۳ مادہ — بر حیوانک فعلیلہ بر آدام اتلاف ایدیلش ویاخود بر آدامک جسمی ویا صحتی خللدار اولش ویا بر شیتہ ایراث ضررایدیلش ایسہ اول حیوانک زیر اداره سندہ بولوندوغنی کیمہ شخص متضررہ قارشی تضمین ضررہ مجبوردر . — ذی الیدک مسئولیتی ، اجرای نظارتی باعقد تعہد ایدہن کیمسہیہ انتقال ایدہر (آلمان قانونی ۸۳۴ مادہ) .

اسویجرہ قانون مدینسک ۵۶ نجی مادہسی موجبنجہ بر حیوان طرفندن ایقاع ایدیلن ضرردن مسئول اولان ، حیوان یدندہ بولونان کیمسہدر . مکرکہ ایجاب حال وزمانک استلزام ایتدیکی ہر اہتمام ودقتلہ او حیوانی حفظ ونظارت ایتش اولدوغنی واکندیسک تقیدی خسارک وقوعنی منع ایدہمہش ایدوکنی اثبات ایدہ . واکراو حیوانی باشقاسی ویا باشقاسنک حیوانی اورکوتمش وقوشقولاتمش ایسہ اوکارجوع ایتکہ حق باقیدر .

قانون مذکورک بالخاصہ ۵۷ نجی مادہسی شایان دقتدر : بر کیمسہک حیواناتی غیرک ملکندہ ایراث خار ایدرسہ اوعقارک متصرفی بونلری ضبط وکندیسہ واقع اولان ضررک تأمین استیفاسی ایچون جس ایتکہ وحی اسباب مقبولہ بولندیغنی تقدیردہ اتلاف دخی ایلمکہ حق واردر . مع مافیہ حیوانات صاحبینی بلا تأخیر بوندن خبردار ایتہسی واکر طانیور ایسہ بولمق ایچون لازم کلن تدابیرہ توسل ایلمہسی لازمدر .

قومیسون بومختلف اساساتی نظر اعتبارہ آلہرق وازجلہ قاعدہ معدات وحقانیتک ایجاباتی درپیش ایدہرک بر کیمسہک ملکندہ ویا یدندہ بولونان اموالدن دولایی حاصل اولان ضررلرک مسئوللری تعیین نقطہ سندہ :

وبناء علیه بوبابده مواد قانونیه ترتیب ایدیلیرکن احکام دیاتیده نظر مطالعیه آلمق مناسب بولوندیغنی بیان ایتمش و ابوالعلا بك افندی و قتیله تالی انجمنك مذاکره سی صره سنده

« بر مالدن متولد اولان ضرری اومالك مالك ویا واضع الیدی اولان شخص مقصر اولمق شرطیه تضمینه مجبور اولاجقدر » اساسی قبول ایتشدر .

معروضات سالفدن مستبان اولدوغی اوزره قوانین سائر اساساتی یکدیگرندن تفریق ایدن جهت مسئولیتك صورت توجیهی اولوب بر قسمنه نظراً مالك صاحب ویا واضع الیدینك تقصیری اصل وعکسنی اثبات ایتمه سی لازم اولدوغی حالده دیگر بر قسمنه کورده حیوانانده بواصول جاری ، ایلیده ایسه مسئولیت قطعی ، فقط مسئول حقیقیه رجوعه صلاحیت درکاردر . قومیسونمز بویکی شقدن برنجیسی عقله ، عدالته ده موافق کوردیکی ایچون تقصیری اصل عد ایتمش وعکسنی اثبات ایله مسئولیتدن برائتی مناسب کورمشدر . شوقدارکه تقصیر مسأله سنك موضوع بحث اولدوغی دیگر احوالده دخی بواصولی قبول ایتك ضررلك تلافیز قلاماسنی تأمین ایده جکندن جمله سنه عام وشامل اولمق اوزره بر قاعده حاله افراغ ایلهمشدر ، شویله که « بر شخصك تحت مراقبه سنده اولان اشخاص طرفندن ایقاع اولونان ویا خود اوشخصك ملکنده ویا یدنده بولونان اموالدن متولد اولان ضررلك تضمینی مسأله سنه مراقب ویا مالك وصاحب یدك مقصر اولماسی اصل اولوب کندیسی طرفندن عکسنی اثبات اولومق ایجاب ایدر » .

قومیسونك تعقیب ایتمش اولدیغنی اك مهم اساس ، ضررلری تلافیز بر اقامق قضیه سی اولدوغی ایچون متعدد شخصلرك اشتراكیله وقوعه كن ضررك مسئولیتی تجزی ایتدییره ك اشخاص مذکوره بیننده تقسیم ایتكدن قسماً تضمین ضرر امكانزلفی تولد ایده بیله جکنی درپش ایلدك . كتب فقهییه ده « درت كشی معاً بویوك بر دیرك قالدیركن قضارا اودیرك جمله سنك اللرندن بوشانوب اولنردن برینك اوزرینه دوشمكله هلاك اولسه او اوج كشینك هربری دینك بر ربیع ضامن و بر ربی دخی هالكك حصه سنه اصابته ساقط اولور » صورتنده تصویر وحل ایدیلن مسئله ده ضمان کیفیتی جمله سی بیننده تقسیم اولونمشدر . هربری حصه سی مقدارندن مسئول اولور . بونلردن بری حصه سنه دوشن مقداری تسویه دن عاجز اولدوغی تقدیرده فعلاً اومقدار ساقط قالیر . اسویچره وآلمانیا قانونلرده ضررده مشترك اولانلرك ضمانده یکدیگرینه کفیل اولماسی قبول ایدیشدر .

حتی اسویچره قانونی (ماده ۵۰) « متعدد کیمسه لر بو ضرری معاً ایقاع ایتمش ایسه بونلردن مشوق وفاعل اصیل ومعینلردن هربری بلا تفریق یکدیگره متکفل وضامندرلر » دیدکدن صوگرا « حاکم » مشارکلردن برینك دیگرینه رجوع ایتكه حق اولوب اولمادیغنی تقدیر ولدی الحاجه بونك دائرة حدودینی تعیین ایده جکدر « دیه رجوع مسأله سی حاکم تقدیرینه ترك ایدیور . قومیسونمز ، قوانین مذکوره نك اتحاد ایتمش اولدقنری اصولده بوجه بالا تعقیب ایتدیکی فائده نی کورمش و بونی مالك هدر اولماسی قضیه سی تأمینه خادم وضررك مشتركاً ایقاع ایدلش اولماسنك بر نتیجه منطقیه سی عدا ایتمش اولدوغی جهتله « بر ضرردن مسئول اولانلر تعدد ایتدیکی حالده حقلرنده مسئولیت متسلله اساسی » تطبیق اولونماسی مناسب کورمشدر .

بو ضرردن مسئول تعبیرندن مقصود نه در ؟ بوضرری مشتركاً ایقاع ایدن کیمسه لك عینی ماده دن مسئولیتلری دیمکدر ؛ یوقسه ، متعدد کیمسه لك مستقلاً بر ضرری ایقاع ایتملری

اجرا قلنان تدقيقات علميه موافق اولارق اشبو عمدنك تثبيت ايدلمش اولديغنى مع هذا حالاً اختلاف تكون ايتسنة نظراً قوميسيونك اكثر تى نقطه نظرى واضحا تثبيت ايلك

مقصود ده كيلدر . تهكيم . قانون جزائك ٤٥ نجى ماده سنده جرائم مشتركه حقنده بويله بر قاعده موجوددر .

« اشخاص متعدده بر جنات ويا جنجهى متحداً ايقاع ايددر وياخود افعال متعدده دن مركب اولان بر جنات ويا جنجهده بر طاقم اشخاصدن هربرى جرمك حصولى مقصديله افعال مزبوره دن برى ويا بر قاجنى اجر ايله رسه اشخاص مذكوره به هم فعل دنيلير و جمله سى فاعل مستقل كيى مجازات اولونور .
ايسته مسئوليت ماليه و فاعلردن هربرى فاعل مستقل كيى ضررى ضامن اولور .

تقول فقهي :

والضمان عند الفقهاء على وجهين بالتعدى او لمكان المصلحة وحفظ الاموال . واما الذين اختلفوا فى ضمانهم من غير تعد الامن جهة المصلحة فهم الصناع ولا خلاف عندهم ان الاجير ليس بضامن لما هلك عنده مما استؤجر عليه الا ان يتعدى ماعدا حامل الطعام والطحان فان مالكاً ضمنه ما هلك عنده الا ان تقوم له بينة على هلاكه من غير سببه واما تضمين الصناع ما ادعوا هلاكه من المصنوعات المدفوعة اليهم فانهم اختلفوا فى ذلك فقال مالك وابن ابى ليلى و ابو يوسف يضمنون ما هلك عندهم وقال ابو حنيفة لا يضمن من عمل بغير اجر ولا الخاص ويضمن المشترك ومن عمل باجره ومن ضمنه ولا دليل له الا النظر الى المصلحة وسد الذريعة .

واما الطيب وما اشبهه اذا اخطأ فى فعله وكان من اهل المعرفة فلا شئ عليه فى النفس والدية على العاقلة فيما فوق الثلث وفى ماله فيما دون الثلث . وان لم يكن من اهل المعرفة فعليه الضرب والسجن والدية قيل فى ماله وقيل على العاقلة .

واما الموجب للضمان . فهو اما المباشرة لاخذ المال المغصوب أو لا تلافه واما المباشرة للسبب المتلف واما اثبات اليد عليه .

واختلفوا فى السبب الذى يحصل بمباشرة الضمان اذا تناول التلف بواسطة سبب آخر هل يحصل به ضمان ام لا وذلك مثل ان يفتح قفصاً فيه طائر فيطير بعد الفتح فقال مالك يضمنه هاجه على الطيران ولم يهجه وقال ابو حنيفة لا يضمن على حال .

واختلف العلماء فى القضاء فيما افسدته المواشى والدواب على اربعة اقوال :

احدها : ان كل دابة مرسله فصاحبها ضامن لما افسدته .

والثانى : ان لا ضمان عليه .

والثالث : ان الضمان على ارباب البهائم بالليل ولا ضمان عليهم فيما افسدته بالنهار .

والرابع : وجوب الضمان فى المنفلت .

لازم کلاسیکنی افادہ ایملری اوزرینہ اکثریتلہ مواد قانونیہنک ترتیبی صرہسندہ ایجاب ایتدیکی حالده احکام دیاتکده ممکن مرتبه نظر مطالعہیہ آلیناسی تنسیب قلنمشدر .

افعال غیر مشروطہ دن متحصل ضررلردن کیسی مسؤل ایتک لازم کلہجکی مشلہسنگ خلندن صوکر ا قومیسونی بر عقد ایله التزام اولونان و جائیک قوۂ تأییدیہ سیلہ مشغول اولمائی ایجابات منطقہ دن عد ایتمشدر . احکام فقہیہ مزدہ عقود لازم و غیر لازم قسملرینہ تفریق اولندقدن صوکر عقود لازمہ دن طرفیندن بریک تہدینی ایفا ایلمہ مہمی ومثلاً عقد مطلقہ ثمن میعی قبض ایتش اولان بایک میعی تسلیمندن امتناعی اوزرینہ عقد دیکرک متمریدی ایفای تہدہ اجبارایدہ یلہجکی ومثلزده بایک میعی تسلیمہ اجبار اولوناجفی قبول ایدیش ایسده مشروطنک تحقیقندہ قضا وتہمی اولان تنفیذ وامضاتک تأخرایدہ میہجکی ملاحظہ سنہ مبنی کیفیت امتناعک برمدت دوام ایتمی وتہدک وتیلہ ایفا اولونامامسی سبیلہ طرف دیکرہ ترتب ایدہ یلہجک ضررک لزوم تضمینندن بحث اولونمادیکی کیسی مثلاً فقہ حنفیہ میعی ثمن ایله مضمون اولدینی قبول ایتک صورتیلہ تہدک ایفاسی غیر ممکن برحلہ کلسندن دولابی بر ضرر تحوٹ ایدوب ایتہ میہجکی وبونک آریجہ تضمینہ لزوم بولونوب بولونمادیکی حقندہ قواعد مرعیہ وضع ایدیلہ مشدر . یالکیز عقد معاوضہ ضمنندہ تقریری موجب ضان عد ایتک صورتیلہ بوبایدہ بر چیغیر آجیاحقلہ اکتفا اولونمشدر . دعاوینک درحاتہ تابعیتی اصولہ انضمام ایدہن تہداتہ صداقتک تأمین منافع ایله توأمیتی جزؤ الفردندہ ملاحظات اخلاقیہ استناداً تأسس ایدہن قواعدک علی حالہ دوام مرعیتہ مانع کورولہرک محاذیر مشہودہی دافع صورتدہ تقییدی ضروری تلقی اولونمش و احکام فقہیہ مرک ساکت اولدوغی محالردہ بر طرفدن موضوعات قانونیہ مزہ ، دیکر جہتدن قانون اساسیدہ مصرح اولدوغی وجہلہ مؤسسات حقوقیہ غریبیہ مراجعت ایتک وبونلری احکام اساسیہ مزہ واحتیاجاتملہ توفیق ایتدکدن صوکر ا تدوینات لازمہ دن بولونمق اولجہ بحث و بیان اولوندوغی اوزرہ قومیسونی مزہ مقرر اساساتدن بولونمش اولمغلہ بو وادیدہ اجرای تدقیقاتہ مبادرت اولوندی .

ذیل قانون تجارتک ۹۱ نجی مادہسندہ اولدقہ عمومی بقاعدہ وضع ایدیش ایکن اصول محاکمہ حقوقیہنک (۱۰۶) نجی مادہسندہ بر شیک اعمالی ویا معلوم المقدار اشیاتک برحل معیندہ اعطا وتالیسی ضمنندہ عقد و التزام اولونان و جائیک عدم ویا تأخیر ایفاسندن متولد ضرر وزیانلرک تضمینی قاعدہ سی قبول ایدیلک صورتیلہ توسیعاً تفسیرہ بک مساعد اولان ذیل تجارت احکامی تحدید ایدشد . کرک فرانسز ، آلمان واسویجرہ قانون مدنیلرندہ وکرک سائر بالعموم مؤسسات حقوقیہ غریبہ دن بو قبیل تحدیداتہ تصادف اولوناماز . عقد ایله التزام اولونان وجیبہ یار خصوصک اجراسنی یعنی برفعی ویا دم اجراسنی تضمین ایدہ یلیر . فعل نقد اعطاسی یار ملکیتک یار منفعتک نقل وتأمینی ، بر خدمتک اجراسنی کی مختلف اشکالی احتوا ایدہ یلہجکی ؛ بر شیک یاسیلما یجفی حقندہ کی وجیبہ دن برحل معیندہ بنا انشا ایتہ مک یا موجود بر بنانک ارتفاعی تربید ایتہ مک یا معین بر ساحہ داخلندہ فلان نوع تجارتلہ اشتغال ایلمہ مک کیسی مختلف موضوعلرہ متعلق اولہ یلیر . بوتون بومثالردہ موضوع بحث اولان موضوعلر اوزرینہ عقد معاوولہی قانون تجویز ایدنجہ اشجو مقالولر ایچون بر قوۂ تأییدیہ احضار ایتک لزومی درکاردر . بوقوۂ تأییدیہ ممکن اولدینی حالده موضوع تہدک عیناً اجراسنہ متعہدی اجبار ایتک واجبارہ امکان بولونمادیکی حالده وجیبہنک بدلاً قضاسنی تأمین ایتک شکلندہ تظاهر ایدہجکی کیسی متعہدک تہدینی

- ۷ — بر عقد ضمیمہ طر فینک بر شخص ثالث لہنہ شرط در میان ایتلری جائز و مشروطہ اولان شخص ثالث مشروط علیہ قارشی بالذات حق مراجعتی مقبول اولہ سی اساسی تنسیب ایدلشد .
- ۸ — مذهب مالکی ایلہ حقوق غریبہ مقایسہ ایدلشدن صوکرہ معاملات مدنیہ نک استلزام ایتدیکی

ایضا ایتدیکندن ویا تعہدک ایفاسنی غیر ممکن بر حالہ کتیرمہ سندن ویا معین اولان زمانہ ایفای تعہد اولونامہ سندن دولایی متعہد لہ ترتیب ایدن ضرر و زیانک دہ لزوم تضمینی اسرایلہ دہ حاصل اولور . ایکنجی شق قبول اولونادیغی حالہ اولا بالاجبار عیناً ویا بدلاً استیفاسی ممکن اولمایان وجیبہ لرقوۃ تأیید یہ دن عاری اولور . ثانیاً وجاہک زمان ایفاسنہ دائر اولان تعہدات قانوناً مظهر حمایہ ایدیش اولماز . ثالثاً علی الاطلاق ضرر ایقاع ایتش ویا بر ضررہ سببیت ویرمش اولان شخصک حرکت واقعہ سندن دولایی مسئول اولسی حقنہ کی قاعدۃ عدالت — کہ شرع شریفک اساساً مظهر قبولی اولمشد — اخلال ایدیش اولور : فی الحقیقہ بعض وجائب وارد کہ متعہد ایفا ایتک ایستہ مدیکی حالہ اونی ایفایہ اجبارہ امکان یوقدر . مثلاً ماهر بر رسم طرفندن رسمی تعہد اولونان بر تابلوی رسم اعمالندن امتناع ایدہ رسہ اونی شخصاً اجباردن بر فائدہ حاصل اولماز . زیرا اولابوصورتلہ حریت شخصہ سنہ قارشی وقوع بولاجق اجبارک درجۃ مشروعیتی شایان تأمل اولدقدن باشقا بالاجبار اوکا تابلوی ترسیم ایتدیرمک قدرت بشر داخلندہ دہ کیلدر . تابلوی باشقا بر رسمہ یاپدیرہ رق مصارفی اوکا تضمین ایتدیرمک جہتتی اختیارہ دہ امکان یوقدر . زیرا بوصورتلہ وجودہ کلہجک تابلو متعہد بہک نہ عینی نہ دہ معادلی اولماز . بنابرین تعہدینی ایفادن امتناع ایدہن رسای ضرر و زیان اعطاسیلہ محکوم ایتز ایسہک تعہد واقعک اجرایی و انفاذی قانوناً تأمین ایدیش اولماز . کذلک بر زمان معینہ تسلیمی تعہد اولونان شیک اوزماندہ عدم تسامی متعہد لہ ایچون بر ضرری موجب اولابیلیر . بناء علیہ بالا آخر دہ متعہد بہک تسامیہ اجباریلہ موضوع تعہد ایفا ایدیش اولسہ بیلہ زمان ادایہ دائر اولان قسم تعہد ایفاسز قالیر . بوجہ دہ متحصل ضررک تضمینی تحت قرارہ آملغلہ آنجاک تأمین عدالت ممکن اولابیلیر . برجلہ کی بناسنی ترفیع ایتہ کی تعہد ایدن کیمسہ خلاف تعہد حرکت ایتسہ فضلہ انشا آتی قلع ایلہ وجیبہ نک ایفاسی تأمین اولونابیلیر سہ دہ خلاف تعہد حرکت ایلہ بالفعل قلع آراسندہ کچہن زمان دولایسیلہ متعہد لہ ترتیب ایدہن ضررک دہ قانوناً واجب التضمین عد اولومعی اقتضا ایدہر .

ایستہ مصالحہ و استعمال ناسہ موافق اولارق احتیاجات مدنیہ مرک مستلزم اولدوغی اسباب مسرودہ نظر دقتہ آلہ رق موضوعات قانونیہ مزیدہ کی تحدیدات رفع ایدیش و بر فعل و یا ترک فعلی تعہد ایدہن شخص تعہدینی ایفادن امتناع ایدہر ویا تعہدینک ایفاسنی غیر ممکن بر حالہ کتیر ویا ایفای تعہد دہ تأخر ایدہ رسہ متعہد لہک بویوزدن تولد ایدہجک ضرر لرینی تضمینہ مجبور اولسی قاعدۃ اساسیہ اولارق قبول اولونمشدہر . طبیعی بویادہ کی شرائط و سائرہ تفرعاتدن اولغلہ قومسیونمز اونکلہ اشتغالہ لزوم کورمہ مشد . مسئولیت مسألہ سنک مسئولہ دہ عائد صفحہ سنک ختامیلہ برابر بر کیمسہ نک تضمینہ مجبور اولسی ایچون بر ضرر حصولی مشروط اولسنہ نظراً بوضررک مامیبتی تثبیت ایتک لازم کلیر . احکام فقہیہ مرک «لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام» حدیث شریفندن ملہم اولارق ذاتاً اکثریت اعتباریلہ احتوا ایتدیکی بومسألہ دہ اوزون مذاکراتہ محل قالمقزین بر شخصک حیات و جسمتہ و حریتہ و مالنہ قارشی ایقاع اولونان ضرر لرک حدیث شریفک مطلقیتی اعتباریلہ واجب التضمین اولماسی اساسی قبول اولونادیغی کیبی تعداد اولونان اقسامدہ اولدوغی کیبی مادۃ آری مشاہد اولسہ بیلہ قانوناً مظهر حمایہ اولان سائر حقوقہ قارشی ایقاع اولونان ضرر لرک لزوم تضمیندہ دہ بواصلہ مستنداً اتفاق اولونمشدہر . مواد مسرودہ دہ ضرر واقعی تقویمدہ بر کونامشکلات مفروض

بعض تعدیلات وضع ایدمک شرطیلہ افلاس قوائدینک غیر تاجر اولانلرہده تطبیق و تشعیلی تفسیر ایدلمشدر .

۹ — مدیونک دائئرلرینک ضررینہ اولارق واقع وکندی ثروتی تقیص ایدمک ماہیتده بولونان

ده کیلسهده برده بر فعل ویا عقد دولایسیله بر شخصه صرف معنوی بر ضرر ایقاع اولوندیغی حالده اشبو ضررک بحق قیمتینی تعیین ایتک ممکن دکیلدر . فقط اشبو تعیینده کی عدم امکان اساساً بویله بر ضررک عدم وجودینہ دلالت ایتیه جکسه و تمامی تمامینہ تأمین عدالت ایتک قابل اولماچیه عدالتہ امکان درجه سنده تقریه چالیشمق و مشقتک تیسیری جلب ایدمک جکئی نظره آلمق لازمه دن بولوندیغنه کوره ضرر معنویلرک اساس اعتباریلہ قابلیت تضمینیه سنی قبولده تردد ایدیلده مشدر . ذاتاً احکام جزائیه مزده بوباده کی اساس معین بعض موادده قبول ایدیلش اولدیغی کی قانونک حین تدوینده بوجہتده نظر اعتباره آله ورق ضرر معنوی یه متفرع بعض احکام وضع ایدیلشی مناسب کورولمشدر . ضررک تقویمی مسأله سنده احکام دیاتمزی تخطر ایتمک قابل ده کیلدر . اوراده معین بعض افعال غیر مشروعیه مقابل حکم ایدیلجه کی صورت مخصوصهده تثبیت و تقدیر اولومشدر . بوحالده تضمیناته قروریلجه کی زمان عجب احکام دیاتده کی مقادیر کوره می یوقسه علی الاطلاق وقوع بولاجق تقویم ایلہ تبین ایدمک حاله کوره می حکم اعطاسی لازم کله جکئی دوشونمک مجبور اولدق . کتاب الدیاتده معین اولان مقدارلر اگر صرف فعلک تولید ایتدیکی ضرر روزیاندن عبارت اولسه ایدی بوباده مناقشه یه محل قالمازدی . فقط مثلاً ظاهر بدنی افساد ایتیه جک بر صورتده ایقاع اولونان قتله مقابل معین اولان دیت یا لکیز اشبو فعلدن دولایی ورثه قتله ترتب ایدن ضرر روزیانی ده کیل ، بلکه بر طرفدن جزای قتلی و دیگر طرفدن تضمین ضرری جامعدر . موضوع بحث اولان تضمیناته ایه جزا داخل اولماقله بالنتیجه مسأله حاضرده کتاب الدیاتدن بحثه محل اولمادیغنه و کرک بر فیس غیر مشروعدن ، کرک معقود علیہک عدم ویا تأخیر اجرا سندن دولایی تولد ایدن ضررک طوغریدن طوغری یه موجب مسئولیت اولان حالک نتیجه سی اولمق شرطیلہ تماماً لازم التضمین عد اولومسنه قرار ویرلشدر .

مسئولیت و تضمیناته متعلق اولان اساسلر حقنده کی ایضاحادن مستبان اولیورکه دائئرلرکندیلرینه بر وجیهه ایلہ ملزم اولان شخصدن استیفای حقوق ایدمک ایچون اکثر احوالده اوشخصک مالنه مراجعته مجبوردرلر . مدیونک جمیع اموالی مطلوباتک قارشیلیغیدر . بناء علیه اشبو قارشیلیغک سوء نیتله تقیصنه و بلا موجب اہال ولاقیدی سبیلہ نحو و زوالله مساعدہ ایدیلده مک اصحاب مطلوبک تأمین حقوقی نقطه سندن واجبدر . فقط بر طرفدن ده الترام وجیهه ایدن شخصی هر درلو حرکاتده تقييد ایتک ، حریت شخصیه یی بلا موجب تضییق ایلہ مکده موافق ده کیلدر . اشبو خصوصه دائئر و مدیونک منافع اساسیه سنی کوزه تمک شرطیلہ غرب مؤسسات حقوقیه سنه داخل اولان بوجه آتی ایکی قاعده یی قومیسونمز قانون مدنیمره نقلده اتفاق ایتشدر : احکام شرعیه من استیفای مطلوب ایچون مدیونک مالنه مراجعتی اساساً تجوز ایتسنه و قضای دیونی هر وقت شایان احترام عد ایدمک حقوق ورثیه و تنفیذ وصایایه بیلہ تقدیم ایلدیکنه و هنوز دین سبیلہ مجبوریتنه حکم لاحق اولمایان اشخاصک بیلہ و قفلرینی تسجیلدن حکامک منعه و امام محمد حضرتلرینہ کوره افلاسک عقود اوزرندہ کی تأثیراتک حکم افلاس ایلہ ده کیل سبب افلاس اولان دینک تحققله مشهود اولاجنه نظراً حقوق غرمانی تأمیناً مستغرق بالدين اولان مدیون طرفندن واقع اولان عقودک فسخنه دائئر اولان برنجی قاعده احکام فقہیه اساساً موافقدر و معاملات تجاریهده بوکا مماثل قواعد قبول ایدلشدر . دائئر طرفندن هانکی

بعض عقودك فسختى دائلك طابه صلاحيتلى اولمى و دائلك مديون مقامنه قائم اولارق اونك نامنه عدم تعقيبندن متضرر اولاجقلى دعوالرى اقامه ايدى بياهملى اساسلى قبول اولومشدر . «
دييه محرر اولان عمده لك مذاكره سسته كچىلدى . عبدالرحمن منيب بك افندى بو

نوع عقودك نه كىبى شرائطه توفيقاً فسختى طاب اولونابيله جكي مسأله سى تفرعاتدن اولمقله بوراده يالكز اساسات ذكر وتفرعاتك آيينى خصوصتك تدوين قانون زماننه تعليليله اگتفا اولومشدر .
ايكنجى قاعده ده مديونك مقامنه قائم اولارق اونك نامنه دائلك مديونه عائد بعض دعاوىي اقامه ايدى بياهمى كيفيتيدر . مديونك ذم ناسده مطلوباتى اولور وبومطلوبات طلب ودعوى اولونمايى حالده دلائل واسباب نبويه سى زائل اولقى ويا سرور زمانه اوغرامق كىبى بر سبيله بالنتيجه تماماً غير ممكن الاستيفاء بر حاله كله بياير ويا مديونك وديعه ويا اعارة آخر زنده اماناتى اولور واعاده سى طلب ودعوى اولونمايى اموال مذكورده لك ضياعى ومحو وتافى ممكن بولونور واموال حاضرده سندن استيفاي دين متعسر اولور ؛ بو حالده دائه بوكىبى دعاوىي اقامه ايجون صلاحيت بخش ايتك بر طرفدن لاقيد و اهلكار اولان مديونك و ديكر طرفدن بالذات دائلك تأمين حقوقى نقطه نظرندن لازم بوضورىدر . طبيعى بوراده صرف مالى اولان دعاوىي قصد ايتك ومديون ايجون شخصى ، عائلوى مناسبات ايله ده علاقه دار بولونالرى خارج بيراقق لابددر . اشبو قاعده توجه خصومت اعتباريله ققهاى كراجه اختلافى بر ماله تاقى اولومقله برابر اجرا قانونمزله ذاتاً قسماً شايدان تجويز عدايد باش اولقى اعتباريله شرائط وسورت اقامه سى حقه ده كى احكام مستثنا اولقى شرطيله موضوعات قانونيه مزه داخل اولمشدر . دينيله بيلير . شرائط سرورده لك امر تعيينى ته عائدن اولمقله قوميسيونمرك زمره اشتغالاندن خارج عد اولومشدر . ينه دائلك تأمين حقوقى زماننده مديونك حقوقى شايدان احترام عد ايتك لازم كله جكي مطالعه سيله دركه صرف بو مقصوده تاجر اولانلر حقنده قبول ايديله ن قواعد افلاسيه لك غير تاجر اولان مديونلرده تشعبياتى قوميسيونمز تجويزه مجبور اولمشدر . قانون ، محافظ حق وعدالت اولقى اعتباريله دائلره بخش حقوق و امتيازات ايددركن مديونى اونومتقى و ديننى جداً ايفادن عاجز اولانلر حقنده صرف منفعت حرصيله حركت ايددن دائلره قارشى اونى ده حمايه ايدى بيله جك قواعد وضع ايتهمك شايدان قبول اولاماز . معاملات مدينه لك ماهيتى اعتباريله معاملات تجاريه ده تطبيق اولومتقى اوزره وضع اولوناجق قواعد افلاسيه ده بعض تعديلات اجراسى مقتضى اولاجقنه كوره تدوين قانون ايله اشتغال ايدركن قانون مديونك اساساً محتوى بولوندوغى افلاس مبحثنده بو جهتك نظر اعتباره آلماسى ده لازم عد اولومشدر . قته حنفيده مفلساً وفات ايدى نلر حقنده بعض قواعد موضوع ايسده قته مالكى حال حياتنده افلاس ايدنلره تعاق ايتك اوزره بو خصوصده دها واسع بر نظره دقيقات اجرا واحكام وضع ايتش اولدوغندن حين تدوينده بونقطه ده نظر دقتدن دور طوتوله ملىدر . غريده آلمانيا ، انگلتره ، جامهير متفقه امريقاده قواعد افلاسيه غير تاجر اولانلره تماماً تطبيق اولومقنده و آوستريا ومجار قانونلرند غير تاجر اولانلر حقنده افلاس اصولى بعض تعديلات ايله تاجر اوليانلرده تشميل اولمقنده در . فرانسلر غير تاجرلر افلاسى حقنده قواعد مضبوطيه مالك ده كيلدرلر . غير تاجر اولانلر افلاسنده تاجرلره عائد اولان افلاس قواعدينك تمامى تطبيقه لزوم واحتياج بولونوب بولونمايى حقنده جريان ايددن مذاكرات نتيجه سنده آوستريا ومجار ستانده اولدوغى كىبى بونايدى بعض استثنائات وضع وقبولى لزومى تقرر ايدوب شوقاداركه مستثنايك تعييننده اتفاق ايديله مەسى

بایدہ بعض ایضاحات اعطا ایتدکن صوکرہ عثمان بک افندی فرانسز قانون مدنیسنده
دخی قبول ایدلمش اولان اشبو اساسلرک مناسب اولدیغنی شوقدرکه افلاس مدنی مسئلہ سی
آریجه تدقیقه محتاج بولندیغنی وبوتدقیقاتک بحث مخصوصده اجراسی مناسب اولاجغنی بیان

اوزرینه بوجہت حقندہ کی مذاکرہ بہ ختام وبریلرک کیفیتک تدوین قانون انشاءندہ تثبیتی ترجیح ایدیشدر .
عقددن متولدمسئولیتلرہ متعلق اولان مذاکرات قومدیونتمیزی برعقدده اصلہ ویا وکالہ دخل اولمایان
اشخاص ثالثہ اینده اوعقد نتیجہ مندہ بعض حقوقک تولدی ممکن اولوب اولامایه جفی نقطہ نیک نامانہ سوق
ایتمشدر . مملکت مزده بالخاصہ صوکرہ زمانلرده کثرتلہ واقع اولان بعض عقودات واردرکه اولنرک موقع
حقوقیستی تعیین ایتک آنجاق بوبایدہ بعض اساسات وضعی ایلہ ممکن اولایایر . فی الحقیقہ مثلاً حیات سیغورط لرنده
سیغورطہ ایتدیرہ نک مدت معینہ دن اقدم وفاتی حائلده سیغورطہ بدلنک بر شخص ثالث مثلاً وارثلرینہ ویا معین
دیگر برکیمسہ یہ اعطاسی وسفائی و اموال تجاریہ نک سیغورطہ بندہ قضای بحری وقوعنده اوسفینہ ویا مالک
حین قضاہ کی مالکنک سیغورطہ بدلندن استفادہ ایلہ می شرط اولندوغی وبلدیہلر وحکومتجہ تراموا ی
نویرات الکتریقیہ شمندوفر وسائرہ تأسیسہ دائر یابیلان شرطنامہ ومقاولہ نامہ لرنده اهالی اینہ بعض منافع
درج و شرط ایدیلدیکی کورولمکده در . وکذا بک قدیمدن برو واقف طرفندن غلہ وقفک مشروط لہی
اولارق مثلاً برمحله فقراسی وسائرہ کیبی حین وقفده حاضر حتی بلکہ موجود اولمایان اشخاص اراثہ
اولوندوغی معروف ومشروعدر . حین عقدده حاضر اولمایان برکیمسہ عاقہ دیگر زنده کی مال و
ذمتندہ کی دینی قبضہ توکیل اولونارق اوعاقدک قبضہ وکیلہ اومال ویا دینی تسایمہ مجبور عد اولوندوغی
قواعد فقہیہ دن اولدوغی کیبی وقفده مشروط لہک کند یہ تخصیص اوانان غلہ متولیدن دعوا یہ
حق وصلاحتی ده احکام شرعیہ اقتضاسنددر . اوقاف حقندہ جاری اولان اشبو قاعدہ شرعیہ ی
عجبا توسیع ایلہ اینہ علی الاطلاق بر شرط درمیان اولونان کیمسہ قارشی مشروط لہ موجب اولاسہ
والجابه اصل موجبی توکیل ایتسہ دخی متعہد لہی طوغریدن طوغریہ مشول عد ایتک مشروط
لہک کندوسنہ متعلق اولان قسم تعہدک ایفاسنی طاب ودعوا یہ حق وصلاحتی طابق ممکن اولمازی؟
بورادہ موجبی اشبو قسم تعہد حقندہ عاقد فضولی فرض ایتک مشروط لہک اجازتیلہ تعہد واقع
لزوم افادہ ایدہ جکی قبول ایتک بر مانع وارمی؟ غریبہ بادہ مذکور مثاللرلہ تأید ایدہ احتیاجات
حاضرہ مدنیہ نک تأمین ضمنندہ یابیلان مقاولاتک صیح عد اولومشی حقندہ جریان ایدہ مناقشات
بوتون ارباب حقوق بوبایدہ احتیاجہ توفیق حرکتندہ اتفاق ایتدیرمشدر . نسبہ اسکی اولمق اعتباریلہ
احتیاجات جدیدہ یی تماماً احتوا ایدہ مہین فرانسز قانون مدنیسنک بوبایدہ کی احکامی فرانسز محاکمک
مقرر اجتہاداتیلہ احتیاجات عصری تأمین ایدہ جک بر شکدہ تفسیر اولومش وشو صورتلہ برچوق
احوالده تطبیقاتدہ مشکلات برطرف ایدیش اولدوغی کیبی بک یکی اولان آلمان واسویجرہ قانون
مدنیلرنده بوبایدہ احکام واضعہ ومکملہ وضع ودرج اولومشدر . بومالہ دخی احتیاجاتک بالنسبہ
بک یقین زمانلرده حاصل اولمش اولمی و اوقاف ایچون ذاتاً اسکیدن بری شرع شریفک بوکا مماثل
احکام احتوا ایلہ می اعتباریلہ قومیسونجہ : بر عقد ضمنندہ طرفینک شخص ثالث اینہ شرط درمیان
ایتملری جائز ومشروط لہ اولان شخص ثالثک مشروط علیہ قارشی حق مراجعتی مقبولدر ، صورتندہ
براساس قبول ایدیلرک ہم احکام فقہیہ یہ وهمدہ احتیاج عصرہ توفیق حرکت اولومشدر .

ایش و بو وادیده بعض مذاکرات جریان ایتدکدن صوکره اساسات مذکورہ متفقاً و عیناً قبول ایدلمشدر .
وقتک کجیکمسی دولایسیله بعدالزوال ساعت آلتی بچقده مذاکراته نہایت ویرلدی .

اوچنجی اجتماع

۱ مایس ۳۳۹ . پنجشنبه

مبدأ اجتماع

دقیقه ساعت

۲ ..

اجتماعده حاضر بولونان ذوات :
سید بک افندی ، عثمان بک افندی ، مصطفی فوزی افندی ، ابوالعلا بک افندی ، عبدالرحمن عییب بک افندی ، فیضی دئم بک افندی ، مصطفی سنی الدین بک افندی .
حاضر بولونمایان ذوات :

شهر حال رومینک اوتجی پنجشنبه کونی مجله نك احکام عمومیه سنی تعدیله مأمور واجبات قومیسونی سید بک افندینک ریاستی آلتنده اسامیسی بالاده محرر اعضای کرام حاضر اولدقلری حالد ملتی عدلیه نظارتنده کی محل مخصوصنده عقد اجتماع ایلدی و آتیده کی عمده قرائت اولونهرق مذاکراته ایتدار ایلدی .

۱۰ — اراضی امیریله اراضی امیریله موقوفه اراضی مملوکه دن عد و اعتبار اولونمشدر ، اجارینلی و اجاره واحد قیدیله تعبیر اولونان اراضی موقوفه صحیحه نك اجاره مؤجله سنویه و اوتوز سنه ده برتداول اعتباریله قبول ایدیلن جزؤ بدلر و یوزسنه ده بر محلولیت صورتیله استیفا اولونان بدلات ، ایراد فرضیله لازم کلن سرمایه متصرفلری طرفندن وقفنه اعطا صورتیله استبدال اولونارق ملکیتیه تبدیل ایدلمسی مناسب کورلمشدر .

مقاطعه مرهبط اولان اراضی موقوفه صحیحه ده ارض اوزرنده ملک عقار موجود اولدیفی حالد یالکز زمینک قیمتی وفقی جائینه اعطا ایله متصرفک عرصه بی تملك ایله مسی و ملک عقار موجود اولمادیفی حالد اجارینلی اراضیده قبول اولونان قاعده استبدالک تطبیقی موافق کورولمشدر . کدک لک الغابی حقنده کی قانونک طهریه ده تشمیل احکامی مناسب کورولمشدر . بر عقار حقنده رقبه سی برینه کدک و اجارین یا مقاطعه ایله ایجارکی بر صورتله تصرفی دیگر بر کیسه یه عائد اولماسنی استلزام ایده جک صورتده عقد مقاوله ایدلمسی ممنوع عد ایدلمایدر .

اراضی عقریه ده حصه عقرک سرمایه یه قلبی صورتیله حاصل اولاجق مبلغ مالکینه اعطا ایدیلهرک متصرفلر مالک عد ایدیلهرک کوردر .

دیه محرر اولان اساسات موضع مذاکره قونلدی. مصطفی فوزی افندی حضر تلی
اشبو عمدہ لک تالی انجمن مضبطہ سندہ کوستریلان اسباب موجبہ نظر انجمن مذکورجہ
بالخاصہ اموال غیر منقولہ حقندہ مختلط احکام جریانہ مانع اولق، تشوش حاضری رفع ایتک
مقصودیلہ تنظیم ایدلیدی کلاشلقمندہ ایسده اراضی امیرہ و اراضی امیرہ موقوفہ
احکامی موضوعات قانونیہ دن باشقہ عرفزده داخل اولمش و قبول عامہ بہ مظهر بولونمش
اولدیغندن تالی انجمنک سرد ایتدیکی اسباب [۵] بوبابده کی احکامک کلیاً تغییرینی موجب
اولہ حق درجده قوتلی اولمادیغی وزمانزده ملکیت فردیہ اصولی یرینہ باشقہ
اساسات ملکیتک قبولی لهنده تیر ایتمش اولان جریانلرہ باقیلیرسہ بزم احکام موضوعہ مری
اشبو جریانلرک استقامت عمومیه سنہ مطابق اولان میری ارض اصولنی تغییر ایتک ایستہ مکله

[۸] انجمنک مضبطہ سندہ بوعمدہ عائد اسباب موجبہ بروجه آتی در :

« سربستی » مقولاتہ دائر اساسک تابع اولاجنی قیود و تحدیداتک مذاکرہ سی صیراسندہ
قومیسپونمزجہ اموال غیر منقولہ ک تصرفہ متعلق اولق اوزرہ قانوناً قبول ایدلہ ک قواعدک خلافتہ
عقد اولنہ حق مقولاتک معتبر عد اولنامسی لازم کلہ کی قرارلاشدرمش ایدی . فی الحقیقہ غیر منقولات
حق سلطنتک منحصرأ اجرای حکم ایتدیکی حدود مملکت داخلندہ کی اراضی ایلہ اونک ثابت برجئی
حکمندہ اولان عقاراتی احتوا ایلک اعتباریلہ بر مملکتک عناصر اساسیہ سندن اولدقدن باشقہ ثروت
ملیہ اعتباریلہ بالنسبہ حائز اولدینی اہمیتدہ محتاج ایضاح اولمادیغندن وبالخاصہ ثروت منقولہ سی لایقیلہ
ترقی و تزاید ایتہن مملکتزده اموال غیر منقولہ بہ دہا زیادہ دقت و اعتنا ایتک محتاج اولدیغندن اموال
مذکورہ بہ متعلق مقولاتک تمامی سربستیی شایان تجویز دکلدر . متأخرین علمانک بوبابده کی
مساعیسی قابل انکار اولماقلہ برابر تطبیقات و اعتیاداتدہ کی یا کلاشلقردن حالاً موقع تطبیقده بولنان
اصولده بر جوق تشوشاتک وجودی ندہ اعتراف ایتک لازم کلیر . غیر منقولاتک انواع مختلفہ سی
اعتباریلہ کرک انتقال و توارشدہ و کرک مجاناً و بابدل مقابلندہ فراغ و بیعندہ اوقادار متنوع اصوللر
تحدت ایتشدکرہ عہدہ سندہ غیر منقول بولنان اصحاب ملکیت و تصرفدن بر جوقلری مالک تابع اولدینی
اصولی بالذات آمیندہ مشکلاتہ دوچار اولدینی کبی تحدیدات موجودہ مختلفہ اعتباریلہ مالندن بحق
استفادہ بہ مقتدر اولامیور واشبو مشکلات بر طرفدن غیر منقولاتک قیمتہ و بالتیجہ اولردن خزینه جہ
استیفای اولنہ حق رسدہ مک مقدارینہ و ثروت عمومیه بہ قارشی فنا تأثیرلر اقعایدیور . بوجہ تہلہ بر طرفدن
قواعد اقتصادیہ ک مقتضیاتہ کورہ غیر منقولاتک تابع اولاجنی اصولی ممکن مرتبہ توجید ایتک ،
دیگر طرفدن امر تداولدہ وضع اولنہ حق تحدیداتی احتیاجاتہ توفیق ایلک لازمدر .

بزدہ اراضی موات و اراضی متروکہ کی خارج بر اقدیغز حالہ اساسلی اوج نوع اراضی بہ تصادف
اولونور . اراضی تعمیرینی مستقف و غیر مستقف بالعموم غیر منقولاتہ شامل معنادہ استعمال ایدیورز :
۱ - اراضی مملوکہ ، ۲ - اراضی امیرہ ، ۳ - اراضی موقوفہ . حال بوکہ ماہیت حقوقیہ لری بحق
تدقیق ایدیگمزدہ بواج اراضیدن ہر برینہ اراضی مملوکہ اطلاق جائزدر . زیرا ہر برینک رقبہ سنہ

ترقیات حاضرہ نیک عکسی براسقامتہ آتش اولاجنی و او تہ دن بری اموال غیر منقولہ یہ متعلق اولان احکامک یکدیگرینہ تقریبی صدندہ واضع قانوننک قبول ایتدیکی مسالکدہ دوام اولونورسہ احکامتری اساسلی برتغیرہ معروض بیراقسمزین احتیاجاتتری تطمین ایتک

مالک بریسی وازدر ، اومالک نظرأ بونلرک هر بریسی ملکدر ، یالکز صورت تصرفلری اعتباریلہ مختلف النوع تلقی اولونمشلردر ؛ اراضی موات ایلہ اراضی متروکہ خارجدر . برارضک رقبہ سی یار شخص حقوقیہ وبا برشخص حقیقیہ عائد اولور . شخص حقوقی یا بیت المالدر یعنی حکومتک شخصیت معنویہ سیدر بیت المال مالک اولدینی اشبو اراضی بی بالذات انتفاع ایتک ، بر مدت معینہ ایلہ ایجار و عذالاقضا بیع ایلہ مک کی انواع وجوہ تملک و تصرفدن بریلہ ارضدہ تصرف ایدر و بوندہ عینیلہ افراد کی حرکت ایلر . املاک امیریہ اداره سنہ مودوع اراضی بو قبیلنددر . یاخود بیت المال اشبو اراضیدہ کی حق ملکیتی اراضی قانونندہ کی شرائط دائرہ سنندہ استعمال ایدر . اراضی امیریہ دہ اولدینی کی .

بوشرائط تحلیل ایدیلر سہ کورولورک حکومت حق تصرفی تماماً متصرفلرہ ترک ایتش و مقابلندہ حین تفویضدہ آلدینی معجلہ دن ماعدا سنوی عشر و یا بدل عشر نامرلہ مؤجلہ و فراغ و استقال زمانندہ رسوم استیفاسی و فراغ زمانندہ امر فراغہ اذن اعطاسی کی بر صورتلہ ملکندن انتفاع ایتکدہ بولونمشدر . متصرفلر اراضی قانونندہ کی شرائط دائرہ سنندہ اراضی امیریہ دہ مستأجر ماہیتی کی کسباب ایتکدہ درلر . بومستأجرلرلہ صاحب ارض اولان بیت المال آراسندہ اراضی قانونی ایجار و استیجار مقالہ نامہ سی شرائطی احتوا ایدیور دیتکدر . اراضی امیریہ موقوفہ دہ دخی بو مطالعات وازدر . شوقادارک بومقولہ اراضیدن استیفا اولونان منافک مخصوص برجهتی وازدر . اوقاف صحیحہ دن اولان اراضیہ کائجہ : بونلردہ رقبہ ارض وقفہ عائددر . وقف ماہیتی اعتباریلہ ذمتہ صالح بر شخص حقوقیدر ؛ مالک ، متصرف اولور ؛ آلاجنی ویرہ جکی بولنور ؛ دعوی ایدر ، مدعی علیہ اولور . خلاصہ شخص حقوقیہ عائد بوتون اوصاف وقفہ موجوددر . رقبہ سی وقفہ عائد اولان اراضیدن بر قسمی مخصوص اولدوغی صورتدہ انتفاعہ مخصوصدر : جوامع مدارس وسائرہ کی . دیگر بر قسمی ایراد استحصالنہ اساس تشکیل ایتکدہ در : اونلر علی الاصول انواع تصرفلہ تصرف ایدیایر . مستقات و مستغلات موقوفہ کی . اشبو ایکنجی قسمدہ کی تصرفات دخی طبعی بعض مقاولات مخصوصہ یہ مستند اولور . بومقاولات بعضاً علی العادہ ایجر مقاولاتیدر ، یاخود مسوغ شرعی یہ مستند استبدال معاملاندہ اولدوغی کی بیع مقالہ سیدر ، یاخود اجارتین ، اجارہ واحد قديمہ کی ماہیت مخصوصہ یہ حائز مقاولاتدر . بونوع مقاولاتہ مربوط اراضیدہ صاحب ارض اولان وقف معجلاً استیفا ایتدیکی قیمتہ قریب معجلہ دن ماعدا هر سنہ استیفاسی شرط ایتدیکی مؤجلہ لری و حین فراغ و انتقالدہ آلان رسوم - جزؤ بدلری - استیفا ایتک ، فراغ معاملاندہ اذن اعطا ایتک کی بر صورتلہ ملکندن انتفاع ایتکدہ و بوشرائط ایلہ حق تصرفی مستأجر ماہیتندہ اولان متصرفہ ترک ایلہ مکدہ در . جمعیتلرہ ، شرکتلرہ وسائر اشخاص حقوقیہ عائد اولان اراضی ایسہ مملوک اولان اراضیدن فرقی بر ماہیتی حائز دکدر . یالکز جماعتہ متعلق اولان اراضی ایچون اوقافہ متعلق مطالعات تماماً وازدر . بالادہ مذکور مقاولاتہ مشابہ ماہیتی حائز مقاولاتہ بالطبیع اراضی مملوکدہ دخی تصادف اولونندہ در . ازجلہ

ممکن بولوندیغنی بیان ایتمش ابوالعلا بک افندی اراضینک مملوکه نوعنه تحویلنده انجمنک الک چوق کوزتدیکی نقطه اموال غیر منقولہ دہ توحید احکام و بوبادہ کی قواعد حقوقیہ یی استثنائیتدن قور تاردرق قانون مدنی یہ ادخال کیفیتی اولوب مع مافیہ شمدی یہ قدر عقد وصیتہ

اراضی عقریہ دہ حکم بویله در . یعنی اورادہ خزینہ جہ استیفا اولنان رسوم - خراج - بالطبع مالک ویا متصرف صفتیله واقم اولمایوب دوات صفتیله اولدوغندن اولدن یخشہ محل یوقدر . بوبادہ قارشیمزده بر صاحب ملک ، برده متصرف کوریورز . صاحب ملک حق یالکز اولجہ تعیین اولونمش اولان حصہ عقرک استیفا سنہ مقصور ، ماعداد حقوق تصرفیہ حقیقتدہ مستأجر اولان متصرفہ عائد در . مقاطعہ لی اراضی بہ کلنجہ : بو حقیقتدہ یابری دیگرینک اوزرنده اولق ویکدیگریہ قارشی شیوعدن خالی بولونمش اوزره ایکی ملک برخلده اجتماعیدر : اوزرنده اشجار ، ابنہ وکروم بولنان مقاطعہ لی وصیحا موقوف اراضی کبی . فی الحقیقہ بورادہ ارض ، وقف ملک ، ابنہ و اشجار وکروم دخی متصرف ملکیدر . بوحالده ارض مقاطعہ ایله ابنہ و اشجار وکروم صاحبہ ایجار ایدلش دیمکدر . ارضہ مالک اولان وقف اشبو ملکندن مقاطعہ استیفا ایتک و فراغ ہنکامندہ بعضاً صورت مخصوصہ دہ فراغہ اذن ویرمک وبعضادہ بحکم الما قولہ اذنہ حاجت بولمندیغنی تصریح ایتش اولق صورتیہ ملکندن انتفاع ایددر وسائر حقوق تصرفیہ یی ابنہ و اشجار وکروم مالکنہ ترک ایتش اولور . بویکنجی مالک شوشرائط ایله ملکیت ارضی استیجار ایتش دیمک اولور . مقاطعہ لی اراضی بعضادہ اوزرنده اشجار ، ابنہ بولونمادیغی احوالده اولدوغنی کبی یالکز بر ملکدن عبارتدر وشرائط مخصوصہ ایله متصرفہ ایجار ایدلش دیمکدر . اولندہ مالک حق مقاطعہ استیفا سندن عبارتدر و حقوق سائرہ تصرفیہ حقیقتدہ مستأجر اولان متصرفہ ترک ایدلش دیمکدر .

ایشتہ بوتون بو ایضاحات و تشریحاتدن مستنبان اولورکہ ممالک عثمانیہ ددی اراضینک اکثریت عظیمہ سندہ رقبہ ایله حقوق تصرفیہ یکدیگرینک تفریق ایدلشدر رقبہ یہ مالک اولان بیت المال یا وقف ویا اشخاص سائرہ حقوقیہ ملکدارینک حقوق تصرفیہ سنی صورت مؤبددہ آخرہ ترک ایتشلر ، ایجار ایتشلر ، واشبو ایجار ایله متصرف اولان مستأجر لک حقنک زوالیله حقوق تصرفیہ نک رقبہ یہ مالک اولان طرفہ رجوعی یا محلولیت وقوعنہ ویا معین اولان شرائط دائرہ سندہ ایجار مقاولہ سنک فسخ اولنہ بیلمسنہ متوقف بولونمشدر . بو احتمالاتک تحقیق اوزون مدتله متوقف اولق اعتباریله متصرفلر اراضیدہ مالک کبی تصرف ایتکدہ ؛ اولندہ بیع ، ایجار ، ہبہ کی انواع تصرف ایله تصرف ایلمکدہ وحتی وفاتلرنده حقوق تصرفیہ ورثہ یہ « اصحاب انتقالہ » انتقال ایتکدہ در . یالکز وارث ویا صاحب انتقالک کیم اولاجنی مسألہ سی اراضینک نوعنہ کورہ تعیین اولونمقدہ وچاناً ویا بدل مقابلدہ فراغ معاملاتدہ اصل مالک اذنک استحصالی مشروط بولونمقدہ در . اصحاب انتقالک کیملردن عبارت معاملاتدہ مسألہ سی ایلمک تأسیس زمانندہ مالک - کہ بیت المال ویا وقف کبی اشخاص حقوقیہ - ایلمک اولاجنی مسألہ سی ایلمک تأسیس زمانندہ مالک - کہ بیت المال ویا وقف کبی اشخاص حقوقیہ - ایلمک متصرف بینندہ بامقانونامہ شرط و تعیین ایدلش ایکن طرفینک رضای حقیقیلری نظرہ آلمق سزین حکومتجہ حدود انتقالیہ نک توسیعی و مؤجلہ نک تربیدی کبی بر صورتلہ مقاولہ نامہ شرائطنک قانوناً حکمنک تغییر اولونمہ سندہ تردد ایدلمہ مک صورتیہ دہ مالک عائد اولان حقوق ملکیت تحدید و تصرایلدلشدر . بالنتیجہ مالک نک اسکی زمانلردہ یا پیلان مقاولہ شرائطندہ معین اولان مؤجلہ یی قانوناً تربید ایدلش

محل اولامیان اراضی امیریہ دہ اشبو تحویلدن ناشی وصیتی تجویزک محل تأمل اولدیغنی
وولایت عامه نك اراضی امیریہ دہ مشهود و جاری اولان حق مراقبه سنک وانتقالات قرارنامه سی
وآندن اول اراضی امیریہ دہ مرعی احکام انتقالیه ايله بر قسم ورته ایچون أسس ایدن حقوق

اولان مقداريله برابر استیفا ایتک و بعضاً فراغ ایچون اعطای اذن ايله ملک و محلولیت وقوعنده
ارضه بتکرار متصرف اولایلمکدن باشقا صورتله انتفاعه امکان بولاماق اعتباريله ملکی لندن
چیقمشدر دینله پک مبالغه ایدلش اولماز . پک اسکی زمانلرده تعیین اولنان اجاره یی تربید ایدمه مه ملک
صورتيله کندینی باغلامش اولان صاحب ملکی مالک فرض ایدوب ده اوتلمکدن هر صورتله تماماً انتفاع حقنه
مالک اولان ویا لکنز پک مستثنای خصوصاتده اصل مالکدن اذن استحصالنه مجبور بولونان مستأجری
متصرف تلقی ایتکله اکتفا ایتک - خصوصیه تطبیقات ايله اذن ویرمک کیفیتنک تعیین ایدن شکل
حاضری نظر اعتباره اکثریه - حقایق اشیای تغییردن باشقا برشی ده کیلدر . بوکون متصرفلر بالفعل
مالک کیلدر و مالک ایه حق معین بعض رسوم استیفا سنه منحصر اولان و بعض تصرفاتده متصرفلری
بی لزوم قضیق و تحدید ایدن اشخاصدن عبارتدر . اشبو وضعيته مبیدرکه قومیسو نمز بروجه آتی
ایکی جهتی شایان تدقیق و مذاکره عد ایتشدر :

۱ - فعلاً موجود اولان احوال مسروده یی بر شکل قانونیه افراغ ایتک ممکنمیدر ؟ و اشبو
افراغ نه کبی شرائط تحتده اجرا ایديله لیدر ؟

۲ - استقبالده رقبه سی برینه وحق تصرفی تماماً دیگرینه عائد اولارق هر بری الی ماشاً الله
ورنه و اصحاب انتقاله آری آری توارث وانتقال ایتک اوزره حق ملکیتی ایکی به پارچه لایاجق صورتده
مقاولات عقدینه مساعد اولونمالیدر ؟

ایکنجی سؤاله فی ايله جواب ویرمکده بلاتردد قومیسونجه اتفاق اولونمشدر . تاریخک شهادتيله
تأید ایتش قناعت عمومیه به کوره اراضیده ملکیت شخصیه اصولی اک زیاده موجب منفعت اولان
بر اصولدر . فقط بواصولدن حد اعظمی استفاده آنجاق ملک ملک مالک طرفندن تصرفی تأمین ایدیلک
صورتيله الده ایديله بیلیر . ملک پک اوزون مدتله مالک طرفندن بر شخصه مثلاً ایجار اولونورسه
مستأجر برکون کندی تصرفنک نهایت بولاجغنی کوره رک ارضی خراب ایده جک درجه ده فضله
استعمال ایدر . مالک ایچون تحریباتی منع ایده جک ، ارضک یورولسنه ، عقارک خرابیدن محافظه سنه
سبب اولاجق هیچ بر چاره بولونماز . دیگر طرفدن ملک مالک عودتی تقرب ایتدیکی زمانلرده
حاصل اولان زیاده قیمتدن انتفاع ایدمه میه جکئی بیلن مستأجر ارض ایچون برکونا اصلاحاته قیام
ایده مزسه معذور عد ایدیلک لازم کلیر . ارض مالکک ید تصرفنده اولمادیغنی جهتله اصلاحاتک ارض
صاحب طرفندن اجرا سنه ده امکان بولونماز بو ؛ غیر منقولک قیمتجه تزايد ایدمه مه سنی موجب اولور ،
بالتیجه ثروت عمومیه به خلل ایراث ایدیلش اولور . بومطالعاتک تحت تأثیرنده اولارق اک یکی قانون
مدنیلرده اوزون مدتله ایجار اصولی بيله تجویز ایديله مشدر . ویا بویولده مقاولاته مساعد اولونسه بيله
معین بر مدت ختامنده موجه حق فسخ بخش اولونمشدر . آلمان ، اسویجره قانون مدنلری احکامی
بویله در . دقت اولونمالی که بحث ایتدیکنز محذورلر حق ملکیتک پارچه لانمادیغنی ، یالکنز مالکک
منفعت ملکی اوزون بر مدت ایچون آخره ایجار ایتدیکی صورتده وارددر . شیمدی بزم اجارتین ،

مکتسبہ نك اشبو تحویل دن حقیقت ملك حقنده موضوع قواعد و میراث احكامه معروضیت
دولایسیله متأثر اولاجنی غیر قابل انکار بولندیغنی اتیان وتوحید احکامی واستثنائیدن
بالتجريد احکام عمومیه به ادخالی تأمین ایدم جك هر هانکی بر شكلك اساس

یا مقاطعه یا اراضی امیریة نك تفویضی اصولارنده - که ملکیت نوعاً پارچه لانش دیمکدر - مذکور
محدور لر برقات دها تضاعف ایدیور . کرچه اجاره نك بر نهایت معلومه سی اولماق اعتباریله متصرف
طرفدن ایقاع تخریبات ویا اصلاحاته قیامدن امتناع کیبی محاذیرك بواصولارده پكده خاطره کلیه جکی
ظن اولوناییلیرسه ده بر طرفدن مالکک مرور زمان ایله نفوسك تزیادی ، وسائط ثقیله نك رقیبی
و بر کله ایله مدینتک ایلرله مه سی نتیجه سی اولارق املاک قیمتلی پك تزیاد ایتش اولدوغی حالده
ملکک تعیین اولونمش اولان اجاراتی تزیید همان هان غیر واقعدر . اجارتین وسائر کیبی اصوللار حادنه
سوق ایدن اسباب - که علی الاکثر اعمار ملك ایچون اسباب ووسائطه عدم مالکیتدر - ایشته بو
اسبابک تولید ایتدیکی ضرورت ایله وپشین بر مقدار ایچه آلا بیلیمک ایچون تعیین اولونمش اولان
مؤجله لرك جزویتی نه درجه به قادار لازم التعدل کورولسه بیله مالکک اولردن استفاده سته امکان
یوقدر . دیگر طرفدن متصرف ملکدن آرزو ایتدیکی کیبی استفاده ایدم بیلیمک ایچون برچوق احوالده
اصل مالکدن اذن استحصاله مجبور اولدوغندن اونک استفاده سی ده پك توسع ایدم مز . نتیجه
غیر منقول مملکتجه اعظمی استفاده تأمین ایدم مهین برمال اولور . صوکر قانوناً تعیین اولونمش اصول
وراث و انتقالی منقولانده و شیمدی به قدر صرف ملك عد ایتدی کمز غیر منقولانده تطبیق ایدرکن
میری اراضیده ، اجارتین ایله تصرف اولونانلرده ، مقاطعه لی ارضلرده تطبیق ایدم مه مک کاه اصحاب
انتقالی طرفینک مقاوله لری شرائطنه ، کاه اشبو شرائط مقاوله لی ایسته دیکی کیبی بوزمقده بر محدود
تصور ایتمین ومعافیه اصول وراثه بروجه له توافق ایتیمه جك اولان بر شکله تعیین ایدن قانونه
توفیق ایتیمکده پكده مصلحت کوروله مز . خصوصیه بوتون بوتوشاتک نتیجه سی اولارق اراضی به
متعلق وبالخاصه فراغک صحتنه ، اصحاب انتقالک تعیینیه تصرفک مشروعیتنه متدائر منازعاتک محاکمزی
اک زیاده اشغال ایدن مسائلدن اولدوغی عالم تطبیقاده بولونانلرجه مجهول اولمادیغنه کوره بوتون
غیر منقولات ایچون لازم التطبيق ویکانه بر اصول تعییننه طرفدار اولماق غیر ممکندر . ماهیتلی
حقنده کی تشریحات ایله ثابت اولیور که اراضی موات ایله اراضی متروکدن ماعدا جمیع غیر منقولات
ملکدر . بولنرک مالکری مختلفدر ؛ بعضاً بر شخص عایددر ، بعضاً بر شخص حقوقیدر . اشخاص
عادیه نك تصرفاتی ایچون موضوع اولاجق اصولاری اشخاص حقوقیه به تطبیقه محدود ده کیل ، بلکه
فوائد عظیمه موجوددر . اشخاص حقوقیه نك اهلیتیه ، اهلیت تصرفنه عائد بعض تحدیدات وضعنده
حکمت وارددر . وبعض غیر منقولاتی بیع و فراغی غیر جائز برحاله کتیرمکده لازمدر . فقط بونک
خارجنده کی بوتون غیر منقولات عینی اصول وعینی قواعد تابع طوتولمقله بر چوق منازعات بر طرف
ایدیله جك ، غیر منقولانندن بحق استفاده ایدیله بیلیمسی تأمین اولونمش وتصرف باینده مالکک ابدیاً
النی آیاغنی باغلا یاجق صورتده عقودانه مساعده ایدیله مک سایه سنده غیر منقولانک تزیاد قیمتیه و ثروت
عمومیه نك چوغالمسینه خدمت ایدیش اولاجقدر . زیرا مالک حق تصرفنی مؤبدأ آخره ترک ایتش
اولوق اعتباریله مالکندن استفاده ایدم مه مکده ، متصرف ده رقبه به مالک اولماق اعتباریله مالک کیبی

اعتباریہ انجمنك نقطہ نظریہ مبین دوشمہ جگنی درمیان و عبد الرحمن متیب
بك ابو العلاء بك افسدینك مطالعاتہ اشتراك ایتكہ برابر ارثہ متعلق احكامك عائد اولدیغی
قومیسونجه احتیاجات حاضرہ بہ موافق برشکلده تثبیت ایدیلہ جکی امیدندہ بولوندیغی

تصرفہ و بنابرین غیر منقولدن بحق استفادہ بہ مقتدر اولاماتمده اولدوغندن احوال حاضرہ نك رفعی
بوتون بومحدورلری برطرف ایدہ جك ، ثروت عمومیہ بحق استفادہ ایایہ جکدر . ایشته اشبو منفعت
عامہ ملاحظہ سی و طرفینك عادلانہ بر صورتده حقوقك محافظہ سی لزومی قومیسونجك بالادہ وضع
ایتدیكمز ایکنجی سؤالی ده اراضینك انواعی اعتباریہ بروجہ آتی حل ایتسنہ سبب اولشد .
اولا : اراضی امیریہ ایله قابلیت تداولیہی حائز (اجارتینلی ، مقاطعہ لی ، اجارہ واحد قدیملی) ،
اراضی موقوفہ اراضی مملوكدن عد و اعتبار اولونمشدر .

۱ — اجارتینلی و اجارہ واحد قدیملی تعیر اولونان اراضی موقوفہ صحیحہ نك متصرفلری
طرفندن وقف جانبہ ویریلہ جك عوض مقابلندہ استبدال اولونارک ملکیتہ تبدیلیلری مناسب کورولمشدر .
بوکی اراضیدہ متصرفلر بالفعل مالک اوللرینه نظراً اوللری نظر قانوندده مالک عد ایتك ،
قط بوسورتله وقفك حقوق بالادہ مسطور منفعت عامہ ملاحظہ سیلہ نوعما استعمالک ایدیلش اوله جغندن
حقوق مذکورہی تثبیت و تضمین ایتك لازمدر . وقف حقوق ثابتہ سی مقابلندہ استیفا ایدہ جکی
مالغی اصولی دائرہ سندہ استعمال ایدہ جکنہ و بو استعمال ایله وقف دها نافع بر صورتده استفادہ
ایدہ بیله جکنہ کورہ اونك ایچون مضرت ملحوظ دکدر ، بلکه منفعت واردر . متصرف ده مالک
صفتی اکتساب ایله ملکندن هر درلو قید و شرطک زوالی و بنابرین اوندن داما ای بر صورتده
انتفاع امکان بولماسی اعتباریله عرض اعطاسنہ سوه سوه شتاب ایتك لازمدر . بوکی اراضیدہ بر
طرفدن هر سنہ استیفا ایتدیکی مؤجلہ و دفتر خاقانی اداره سنجه پاییلان حساباتہ کورہ بتون غیر منقولات
اوتوزسنده برتداول ایتکده اولدوغندن اوتوزسنده بردفعہ فراغ ویا انتقال سببیلہ استیفا ایدہ جکی جزو
بدل وینہ مذکور حسابات ایله تعین ایتدیکنہ کورہ وسطی بوز سنده بر محلولیت حاصل اولارک
ارض ، صاحبہ کچمکده اولدوغندن اشبو محلولیت سببیلہ استیفا اولوناچق بدلات ، وقفك منافع
منحصره سی تشکیل ایتکده اولدوغندن اشبو منافعک عل الاصول حسابیلہ سرمایہ یه قلبی و حاصل
اولاچق مبلغك بدل استبدال اوله رق وقفہ اعطاسی معاملہ استبدالیه شرط اولارک قبول
اولونمشدر .

۲ — مقاطعہ یه مربوط اولوب ده اوزرنده ملک ابنیه و اشجار و کروم بولونمایان اراضی موقوفہ
صحیحہ عینی مطالعاتہ بناءً بالادہ مسطور قاعدہ استبدالک تطبیق .

۳ — اوزرنده ملک ابنیه و اشجار و کروم بولونان مقاطعہ لی اراضی موقوفہ صحیحہ ده وقفك
بالکتر قیمت ارضده حق بولوندوغندن اشبو قیمتك جانب وقفہ اعطاسیلہ معاملہ استبدالیه نك
متصرف لهنہ اجرایی .

۴ — اراضی عقریہ ده دخی متصرفلر بالفعل مالک حکمنده اولوب مالکک حقی عقرک استیفا سنہ
انحصار ایتکده اولسنہ بناءً اشبو حصہ عقرک سرمایہ یه قلبی ایله صاحب مالک اعطاسی مقابلندہ
متصرفك مالک عد اولونماسی تنبیل اولونمشدر .

یونبائے علیہ اشبو احکام ارثک هر نوع اراضیده سیاناً تطبیقنده بر محدودر بوله نمادینگی و اموال غیر منقولہ نك توحید احکامندن حاصل اولاجق فوائد مختلف نوعلر ایچون احکام مختلفه

اراضی امیریده دولته استیفا اولونمقده اولان رسوم ویرکویه قلب ایدیله بیله جکی یعنی فراغ و انتقال خرچلری ویرکویه تلقی اولونایله جکی کبی معجله یعنی طابو استیفا سی استلزام ایدن محلولیت ، اراضینک ملک اعتبار ایدیلی حالدهده واقع اولایله جکندن وسائر تحدیدات لازمه قانونیه یا لکز میری ارضلره ده کیل ، بلکه عموم غیر منقولاته شامل اولایله جک صورتده وضع اولونایله جکی کبی ثروت عمومیه نك ترقیسی طوغریدن طوغری به بیت المالك ده اکتساب وسعت ایلسنی انتاج ایایه جکندن اراضی متصرفلرینک مالک عد ایدیله سی دولته برکونا ضرری موجب اولمایه جغه کوره بو خصوصه اصحاب اراضینک عوض تسویه سنه مجبور ایدیله سی قومیسونمزجه متفقاً قبول اولونش و آتیا نوعیت میریه محل قلامق اوزره فی مابعد یا لکز منفعت مالکیت صورتیه احيانک ممنوعیتی و بیت المالك کرک توارث و کرک لقطه طریقله وضع یه ایده جکی اراضیده مملوکه ماهیتک محافظه سی خصوصی شایان توصیه کورولشد .

غیر منقولاتدن حد اعظمی استفاده نك تأمین یخنده بونلر اوزرنده کی بعض تحدیداتک رفعی و ملکیت شخصی اصولنک تطبیق کافی ده کیلدر ، بلکه ارضک مبادله سی کال امنیت ایله جریان ایتدیرمک ده لازمدر . بر ارضی اشترا ایدن کیسه اونک کندی یدندن بالاستحقاق ضبط اولونمی و یا خبر آلامدینی بعض قیود ملکیتک ، مثلاً حق مرورک اوارض اوزرنده وجودینک اثباتی کبی بر صورتله ملکینک آلدن چیقیدینی و یا قیمتک تناقصی کورمک تهلکسه معروض قلاملیدر . زیرا عکسی حالده کرچه کندیسی اصل بایعنه رجوع ایدم بیله جک ایهده بر طرفدن مؤدای استرداد هنکامنده بایعک تأدی ایدمیه جک بر حالده بولونمی کبی بر سبیله سرمایه سی غائب ایدم بیله جکی کبی دیگر طرفدن اونی استرداد ، حتی فضل اولارق بر ضرر استیفا سنه موفق اولسه بیله ارضی آلدن قاچیرمقله کندی سنجه غیر قابل تلافی ضرره اوغرایه بیلیر . بوسبیله درکه ملکیتک بر شخصدن دیگر بر شخصه انتقالی هنکامنده کیفیتک هرکسجه عندالحاجه معلوم اولایله سی تأمین ایدم جک بر اصول قبول ایدیلک لازمدر . غیر منقولاتک بیع و فراغی دفتر خاقانی اداره سنه قید ایتدیرمک صورتیه ، فقط اکثریا اذن صاحب ارضک ، کیفیت نقله رضاسنک حقوق مقصدیه مملکت مزده مؤسس اولان اصولک بو مطالعاته کوره تنظیم و اصلاحی وجیبه دندر . قومیسونمز اشخاص ناله نقطه نظرندن کیفیتی محاکمه ایله مک وفلان ارضک کیملک داخل ملکی اولدوغنی پیلمکده اشخاص مذکورده نك منفعت عظیمه سی اولاجقنی و بونک بر شخصه ایدیلی لازم کلن اعتبارک درجه سی تعیینده مهم بر مقیاس اتخاذ ایدیله بیله جکی نظر اعتباره آلارق ملکینک نقلی مستلزم اولان عقد ، تسجیل ایدیله دجه اشخاص ناله نظرندن ملکک نقل ایدلمه مش عد اولونایله جکی اساس اولارق قبول و تصریح لزوم کورمشدر . کیفیت تسجیل خصوصده نه کبی معاملاتک تسجیله تابع اولاجنی و صورت تسجیلده قبولی ایجاب ایدن اصول وسائر حقنده شیمیدین اجرای تدقیقاته محل کورولمشدر . وکذلک عاقیدن آراسنده ملکیتک انتقالی مسأله سنک هانکی زمانده نه صورتله واقع اولاجنی کیفیتی آئیده تدقیق اولونمق اوزره بوراده تدقیقاته اشخاص ناله ایله اولان مناسباته حصر ایدیلشد .

تطبیقنده حاصل اولمده اولان محاذیر غیر منکره به نظر آدها غالب بولندیغنی افاده ایتمشلر و بو وادیده ده بعض ملاحظات و مطالعات سرد و اتیان اولوندقدن صکره رئیس بک افندی مذاکراتی تلخیص ایدرک اراضینک حال حاضرده اولدیغنی کبی انواع مختلفه به منقسم بولونمسه سی کرک اصول تصرفیه و کرک احکام ارثیه و انتقالیه اعتباریه بک زیاده تشوشات و مشکلاتی موجب اولمده در. بوجهته علی العموم اراضی بی برنوعه ارجاع ایله براصوله تابع قیلمق و بناءً علیه بوبابده وضع ایدیه بک احکامی توحید ایله مک ، مشکلات و تشوشات موجوده بی رفع ایتمه بک برابر ثروت عمومیه به فوائده کثیره بی مستوجب اولور. بوملاحظه به مبنی ذکر اولونان اساسی قبولده تردد ایتمه مک اقتضا ایدر. فقط بواساس قبول ایدلیدیکی صورتده بوندن باشقه برمحذور تولد ایدیه بکدر که جای تأملدر. معلومدر که اراضی مملوکه [ولذکر مثل حظ الاثین] نص قاطعی منطوقجه ورثه دن ذکور و اناثه ایکیلی برلی اولمق اوزره موروث اولور. اراضی امیریه ایله تخصیصات قبیلندن اولان اراضی موقوفه اراضی مملوکه دن عد ایدلیدیکی تقدیرده اونلرکده ورثیه اوصورتله انتقال ایتمه سی لازم کله بک که معکوس بر نتیجه بی استلزام ایدیه بک دیمک اولور. و بونی عامیه قبول ایتدیرمکده بک مشکل اولور. الیوم اراضی امیریه ده جاری اولان احکام انتقالیه بی اراضی مملوکه به تطبیق ایتک یعنی اراضی مملوکه بی ذکور و اناثه سویاً انتقال ایتدیرمک ایسه ، من القدیم جاری اولان عادات و عنعناته و ذکر اولونان نص قاطعه مخالف اولاجفندن بونکده قبول عامیه مظهر اولمی متعسر و بلکه ده متعذردر. حالبوکه اراضی امیریه ایله تخصیصات قبیلندن اولان اراضی موقوفه غیر صحیحه بی نوعاً و انتقالاً حالی اوزره ترک ایله برابر بیع و شرا ، هبه و ایجار کبی اصول تصرفیه ده حقلرنده تماماً ملک احکامی اجرا و تطبیق ایتک ممکن و بک قولایدیر. بونکه برابر اراضی مذکورنک اجانب طرفندن سوء مقصدله وقف وصیت ایدله سنه ده میدان ویرله مش اولور. یولنده بیاناتده بولونملری اوزرینه آرایه لدی المراجعه اکثریتله موضوع مذاکره اولان عمده نک طینه قرار ویرلشدیر.

۱۱- مدنی شرکتلرک اکثری تجاری شرکتلرده اولدیغنی کبی شخصیت حقوقیه بی حائز اولملری تنسب ایدلشدیر. مدنی شرکتلرک شکل ایدر ایتم شخصیت حقوقیه بی حائز اولملری تنسب ایدلش و شرکتک تشکیلک اثباتی خصوصنده قواعد عمومیه نک تطبیق موافق کورولشدیر.

دیه محرر اولان عمده لر حقنده مذاکراته ایتدار اولوندی. مصطفی فوزی افندی حضر تلی ؛ مدنی شرکتلرک شخصیت حقوقیه بی حائز اولدقملری حالده بوندن نه کبی فوائده

ومحاذیر تولد ایده جکی خصوصی جای تدقیق بولوندیغندن اشبو تدقیقات اجرا قلند بجه مسئله حقنده اتخاذ قرار ایتک دوغری اولمایه جغنی و عبدالرحمن منیب بک افندی مذکور فوائد ومحاذیر حقنده علی طریق الاجمال شمیدین بعض مطالعات سردایتمک ممکن ایسه ده جمیع فوائد ومحاذیرک برر برر موضوع بحث ایدلسی مناسب کوریلورسه مسئله نک دیگر جلسه یه تعلیق مناسب اولاجغنی بیان ایتش وتکلیف واقع قبول ایدیلرک عبدالرحمن منیب بک افندی نک بوخصوصه اجرا ایده جکی تدقیقات نتیجه سنک جلسه آتی ده قومیسونه شفاهاً ایضاح ایلسی لزومنه قرار ویرلمش و مایسک اون دردنجی بازار ایرتسی کونی بعدالزوال ساعت ایکیده اجتماع ایتک اوزره ساعت آلتیده جلسه یه نهایت ویرلمشدر .

دردنجی اجتماع

۱۴ : مایس ۱۳۳۹ : بازار ایرتسی

مبدأ اجتماع

دقیقه ..
ساعت ۲

اجتماعده حاضر بولنان ذوات :

رئیس سید بک افندی ، عثمان بک افندی ، مصطفی فوزی افندی ، ابوالعلا بک افندی ، عبدالرحمن منیب بک افندی ، فیض دائم بک افندی ، مصطفی سنی الدین بک افندی .

حاضر بولنمیان ذوات :

مایسک اون دردنجی بازار ایرتسی کونی بعدالزوال ساعت ایکیده مجله نک احکام عمومیه سنی تعدیله مأمور واجبات قومیسونی اسامیسی بالاده محرر اعضای کرام حاضر اولدقلری حالده سید بک افندی حضر تلرینک ریاستی آلتنده ملغا عدلیه نظارتی بناسی داخلنده محل مخصوصنده عقد اجتماع ایلدی .

اعضادن عبدالرحمن منیب بک افندی سوزه ابتدارایله برشرکتک شخصیت حقوقیه یی حائر اولمسی اوزرینه ترتب ایده جک احکام و فوائدی برقاج نقطه دن اجمال ایتک قابل

اولدیفنی و بونلردن برنجیسی شریککردن هر برینک و یا خود ایچلرندن شرکتی ادارهیه مأمور اولانلرک عقود و معاملاتدن دیگر شریکلرکده مسئول طوئیلیمسی ایکنجیسی شرکت ایله شرکادن هر برینک آری آری برر شخص تلقیسی نتیجه سی اوله رق شرکت غرماسنک شریکلرک غرماسنه اموال شرکندن استیفای مطلوب خصوصنده مرجع عد اولنسی و شرکتی ادارهیه مأمور شریکلرک و یا صورت عمومیهده مدیر شرکت اتخاذ اولنان کیمسه لرک معاملات شرکندن طولانی شرکتی هر خصوصده تمثیله صلاحیتدار کورلمسی و شریککردن هیچ برینک شرکت نهایت بولمقجه اموال شرکندن کندی حصه سنه اصابت ایدن قسمی آخره بیعه و یا کندی حصه سی تفریق و تقسیمه غیر قادر اولمسی کبی خصوصاتدن عبارت بولندیفنی واشبو احکام و فوائدی شامل اولان شخصیت حکمیه قاعده سی شرکت مدنیه ایچون دخی قبول ایلدیکی تقدیرده مدنی شرکتلرک اعتباری تربید و معاملاتن سالم اصوللره ربط ایدلمش اوله جفتی واشبو اسبابه بناء تالی انجمن طرفندن بو خصوصده قبول ایدلمش اولان عمده نك قومیسو نجهده تأییدی شایان آرزو اولدیفنی و کرچه شخصیت حقوقیه مسئله سی حقتده صوک زمانلرده حقوق شناسان آراسنده جریان ایدن مناقشاده شخصیت حقوقیه نك اموالده ملکیت فردیه اصولنه مخالف اوله رق دیگر برنوع اصول تصرفدن عبارت اولوب بوبابده کی احکام و فوائدی شخصیت حقوقیه نظریه سنه ربط ایتمکمزین تثبیت ایتمک ممکن اولدیفنی کیفیتن ک قیمتلی حقوق شناسانک مظهر ترویجی اولمش ایسهده بو نقطه نظرک قبولی حالده قانونک بستیون یکی برطام اساساته مستنداً ایضاح و تدوینی لازم کله جکنی و بو خصوصده بالکیز قومیسو نك نظر دقتی جلب ایله اکتفا ایلدیکنی بیان و عثمان بک افندی عبدالرحمن منیب بکک شخصیت حقوقیه اوزرینه مترتب اولدیفنی بیان ایلدیکی احکام و فوائدی بر شکل دیگرده تکرار و ایضاح ایتدکن صکره شرکت مدنیه ایچون مجلهده کی احکامک حالیه ابقاسنه طرفدار اولدیفنی افاده و عبدالرحمن منیب بک افندی بو احکام آراسنده شرکت عقدک مفاوضه و عنان قسملرینک دخی ابقاسنه عثمان بک افندینک طرفدار اولوب اولمقدلرینی استیضاح ایتمسی اوزرینه مشارالیه اشبو احکامه دخی خلقک کسب انسیت ایتمش و بوندن شیمدییه قدر بر محدودده تولد ایتمامش اولمسی اعتباریه بو خصوصده بیله تعدیلاته طرفدار اولمادیکی و مصطفی فوزی افندی شخصیت حقوقیه اوزرینه مترتب اولان حکملرک اهمیت و فوائدی قابل انکار اولماقله برابر شرکتلره دائر احکام لایحه قانونیهیه درج ایدیلور ایکن اشبو فوائد و نتایج حقوقیه دن مملکتک احتیاجاتنه موافق اولانلری قبول

ایدمک و احتیاجک ایجاب ایتدیکی خصوصاً تده آکا کوره وضع احکام اولنقدها مناسب اوله جغنی و بناء علیه ذاتاً نظریات اخیره ايله قیمت حقوقیه سنی ضایع ایتدیکی بیان ایدیلان شخصیت حقوقیه قاعده سنی مدنی شرکتلر ایچون قبولنده محل قالمش اوله جغنی افاده ایش و شخصیت حقوقیه نظریه سینه متفرع بعض ملاحظات سرد و مناقشات اجرا قلندقدن صکره شیمیدین مدنی شرکتلرک شخصیت حقوقیه بی حاراً اولدقارینک تثبیتی رینه شخصیت حقوقیه اوزرینه مترتب فوائد و نتائج حقوقیه دن مملکتک احتیاجنه موافق اولانلرینک مبحث مخصوصنده شرکت مدنیه ایچون دخی قبولی خصوصنده اتفاق ایدلمشدر . نتائج مذکورہ نک احتیاجاً تزه موافقت وعدم موافقتی مسئله سنک شیمیدین تدقیق و تثبیتی مناسب اوله جغنی یوننده عبدالرحمن منیب و فیض دائم بک افندیلر طرفندن سرد ایدیلان تکلیفه ابوالعلا بک افندی مظاهرت بیوردقلری حالده اکثریتله اشبو تدقیقاتک مبحث مخصوصنده تدوین احکام ایدیلورکن اجرایی دهها مناسب اوله جغنی قرارلاشدیرلمشدر .

۱۲ — جمعیتلر حقنده بوکونه قدر قوانین مخصوصه ايله وضع احکام ایدلدیکندن قانون مدنیده جمعیتلر بحت ایدلمسی حکومتک رأینہ ترک ایدلملیدر .

دیهه تالی انجمنک سبق ایدن تنسیبی اوزرینه مذاکره به باشلانیدی . فیض دائم بک افندی جمعیتلر متعلق اولان مباحثک قانون مدنین زیاذه قوانین اداره به تعلق ایتدیکی و بناء علیه بو خصوصده موجود اولان احکام نظامیه و قانونیه ايله قومیسونمزک اشتغالنه محل اولمادیغنی بیان ایتلرینه قارشی ابوالعلا بک افندی جمعیتلرک شخصیت حقوقیه حقنده ایلروده تثبیت ایدیله جک اساسه کوره یا بر شخص حقوقی اولمسی یاخود بعض اموالده ملکیت فردیه اساسنه مخالف بر اصول تصرف احکامی تثبیت ایدیلنجه جمعیتلرکده بو اصول داخلنده اهلیت تصرفیه لرینک قبول ایدلمسی لازم کله جکندن علی کلا التقدیرین مسئله یا اهلیت شخصیه و یا حقوق عینیه احکامیه علاقه دار اوله جغنی جهتله جمعیت بحتک قانون مدنیده صورت مخصوصده تدقیق لازم کلدیکی و حقوق اداره به تعلق ایدن کیفیت جمعیتلرک مملکتک انضباط و آسایشی و انتظام عامه سی نقطه لرندن عبارت بولندیغنی و بناء علیه قومیسونمزک جمعیتلر حقنده تدوین احکام ایتمسی لازم کله جکنی بیان ایتمش و بو وادیده دهها بعض ملاحظات و مناقشات جریان ایتدکدن صکره جمعیتلر حقنده فصل مخصوصنده وضع احکام ایدلمسی تقرر ایدهرک ۲۶ مایس ۳۳۹ نجشبه کونی بعدالزوال ساعت ایکیده اجتماع ایدلمک اوزره ساعت آلتی یی یکریمی کیچه جلسه به نهایت ویرلمشدر .

بىشنجى اجتماع

۱۷ مائىس : ۱۳۳۹ : بىشنبە

مبدأ اجتماع

دقيقه ..
ساعت ۲

اجتماعده حاضر بولغان ذوات :
عثمان بك افندى ، مصطفى فوزى افندى ، ابوالعلا بك افندى ، عبدالرحمن منيب بك افندى ،
قيضى دائم بك افندى ، مصطفى سنى الدين بك افندى .

اجتماعده حاضر بولغان ذوات :
رئيس سيد بك افندى حضرتلى .

مائىسك اون يدنجى بىشنبە كوني بعدالزوال ساعت ايكيده مجله نك احكام عموميه سنى
تعديله مأمور قوميسيون اساميسى بالاده محرر اعضاى كرام حاضر اولدقلرى حالده عقد
اجتماع ايلدى .

۱۳ — شمدي به قدر حكما مال عد ايدلش اولان آله جقلرك اساس اعتباريله اموال سائره
كبي بيع اولنه يله جكي اساسى قبول ايدلشدر . آلا جق بايعى آلا جك موجوديت حقوقيه سنى متعهددر .
قطمشتري ايجون دينى استيفا ايدمك قدر زمان كچماش ايكن امكان استيفا زائل اولورسه بايع مبيعى
تضمن ايدمكدر .

اشبو اساس - قنده تالى انجمن مضبطه سنده موجود اولان اسباب موجهيه [*] اطلاع

[*] انجمنك مضبطه سنده بوعمده يه عائد اسباب موجهيه بوجه آتى در :

بيع بابتده نظر دقتى جالب اولان اك برنجى مسأله نه كى شىلرك مبيع اولاييله جكي نقطه سيدر .
ملكه داخل اولان هرشى صائيله ييلور . مال وشيتك تعريفنده احكام شرعيه غايت واسع بر نقطه نظر
مالكدر . فقه حنفيه موجود بعض تقيدات اخيراً اصول محاكمة حقوقيه نك ۶۴ نجى ماده سيله احتياج
عصره داما موافق برصورت ارجاع ايدلشدر . قوميسيونىز بوخصوصك اليوم مرعى احكامده حل
ايدلش اولدوغنى نظر دقتى آلاقز يالكز برمشله حقتده آريجه تدقيقاته لزوم كورمشدر . بومسأله
« آلا جقلرك بيعى » ماده سيدر . مطلوبات نظر شرعده عاقبت قبض اعتباريله مال عد اولونمشدر
وبوسيله دركه مطلوبات حقتده قبل القبض دخى بعض تصرفات تجوز ايدلشدر . امره ويا حامله محرر
سندات تجاريه يه ربط ايدلن آلا جقلرك بيعى اوتهدن برى قانونلر مزجه ترويج ايدلشدر . جيرو ويا
سندك الدن اله تداولى ناطق اولدوغى آلا جك تداولى تأمين ايدىيور . حتى نامه محرر سندات تجاريه
ايجون بيع خصوصنده بعض سهولتلر قبول ايدلدىكى معلومدر . فقط اشكال مذكوره دن برى غير حائز

حاصل ایدل دکن صوکرہ مذهب مالکی حکمنجہ بو اساسک احکام فقہیہ مخالف عد اولنہ میہ جفنه دائر دخی بعض مناقشات و مذاکرات جریان ایتش و آلا جقلرک بیعیله مدیونہ

بر سنده مربوط اولان ویا حقنده علی الاطلاق سند تنظیم ایدیلہ مش بولونان آلا جقلری بیع ایتک اوتہ دنبرو ممکن ده کیلدر . مدیونک قبولی اولماد قہ دین بر شخصدن حیانتده دیکرینه نقل ایدیلہ مش . حال بوکده هنوز وعده سی حلول ایتمین بر آلا جقنی درحال استیفا ایتک احتیاج ضرورتنه دوشن بر دائن ایچون بوخصوصده بعض تسهيلات ارائنه سنه جدا لزوم واردر . مدیون نظرند زیدہ ویاعمر وه تأدیہ ایتک خصوصنده بر فرق یوقدر . دینک شرائطی ، وعده سی ، مقداری دیکشمده کی حالده مدیونک رضائی استحصاله حاجت قالمق سزین دائنک آلا جقنی آخره صانه ییله جکنی قبول ایتکله بر طرفدن امام مالک حضرتلریک نقطه نظرلرینه توفیق معامله قلمش و دیکر طرفدن معاملاتک اجبار ایتدیکی بر احتیاج قطعین ایدلش اولور و بوضورتله آلا جقلره قابلیت تداولیه و بریلنجه سرمایه دارلره سرمایه لرینی استعمال ایچون یکی بر منبع تدارک ایدیلش اولور . فی الحقیقه آلا جقنی صاتمق ایتمین دائنک مطلوبی برنجی درجه ده بر غیر منقول ایله تأمین ایدلش بر مطلوب اولابیلیر . اوغیر منقول اوزرنده کی حق رجحانی اعتباریله مطلوبی اشترا ایدہ جک اولان شخص غایت نافع بر معامله یه کیریشمش اولابیلیر . دائن مطلوباتنک بیعی صلاحیتی اکتساب ایتکله اونکله کندی بورج لرینی اوده یه بیامک اقتدارینه مالک اولور . بوضورتله بلکه ده غیر محق اولارق دوچار اولابیلہ جکی بر افلاسک اوکنی آلمق امکانی اوده ایدر . مطلوباتک بیعی قبول اولونجه بر آزده مدیونی واشخاص ثالثه یی نظر دقته آلمق مقتضی در . مدیون عقد بیعدن خبردار اولان یکی دائنی طائماز ، اسکی دائننه تأدیته بولونابیلیر . اونک ایچون کندیسنه عقد بیعی بر صورت مناسبه ده اخطار ایتک لازمدر . متن قانونک تدوینده بو اخطارک رسمی اولسی لازم کلوب کله دیکی جهت آیرنجہ تدقیق اولونمالیدر .

مطلوب بیع ایدیلش و مدیونده ده اخبار ایدیلش اولونجه آرتق مدیون ایچون دائن اول ایله اولان مناسبات حقوقیه زائل اولمشدر . او دینی مشتری یه تأدیہ ایدہ جکدر . معلومدر که سندات تجاریه نک بیعنده بایع یعنی حیرانته مشتری یعنی حامله قارشی حین بیعده دینک موجودیت حقوقیه سندن باشقه قابلیت استیفائییه سی ده ضامن و متعهد در حامل استیفای مطلوب ایدہ میخه حیرانته رجوع ایدہ بیلیر . کرک ذاتاً حین بیعده دین بر صورتله منطقی اولش ، کرک بعدالبیع مدیون افلاس ایتش اولسون هر صورتله حق رجوع محفوظدر . قومیسونمز احتیاجات تجاریه یه مستند اولان اشبوا حکامی مطلوباتک بیعنه تشمیله لزوم حس ایتده مشدر . بیعک تمامیتی و بیع اولان آلا جقلک آرتق تماماً بوتون مهالک و مخاطراتیله برابر مشتری یه عائدیتی ایچون عقد کافی فرض ایدلشددر . مکرکه حین عقدده ذاتاً دینک موجودیت حقوقیه سی یوق ایسه طبیعی موضوع عقدک عقدم وجودینه بناءً عقد بر حکم افاده ایدہ مش . تعمیر آخرله دائن دینک موجودیت حقوقیه سی مشتری یه قارشی تأمین ایتش عد اولونور . فقط حین بیعده مبیعک موجودیتی تحقق ایدنجہ آرتق اوندن صوکره مدیونک افلاس ایتمشدن ، هر هانکی بر صورتله دینی تأدیہ ایدہ میه جک بر حاله کله سندن دولایی دائن بایمی مسئول طوقغه لزوم یوقدر ، خسار مشتری یه عائددر ، مکرکه طرفین عکسکی مقاوله ایدلر . شوقادارکه مدیونک انسلاب قدرتی عقد بیعدن اعتباراً مشتری ایچون دینی استیفا ایدہ بیلیمک ایچون مقتضی زمانک مرورندن مقدم واقع اولورسه اشبو عدم امکان مادی قارشیسنده مشتری یی مسئول ایتک مغایر معدلت اولاجقندن احوال استثنائییه

ترتیب ایتیمی محتمل اولان ضررلرک دخی مدیونک کیفیت بیعدن ایلروده تثبیت ایدیلجهک
اصول و قواعد دائرہ سندہ رسماً خبردار ایدلسی صورتیلہ برطرف ایدلسی امکانی نظر

بایعی خسارون مسئول طوقی یعنی مبیعی کندیسنه تضمین ایتدیرمک تنسیب ایدیلش در . مطلوبات
مبیعه حقندہ بروجه بالا حالندہ قومیسونمزک اتفاق ایتدیکی اشبو خسار مسئلہسی حین بیعدہ معین
ومشخص اولارق مبیع اتخاذ ایدیلش اولان سائر منقول وغیر منقول اشیا حقندہ داهازیاہ مناقشاتی
استلزام ایتشدیر . معلومدرکہ فقه حنفیدن ملهم اولان مجلہیہ نظراً قبل القبض مبیع تلف اولونجه
خساری بایعہ عائددر . یعنی مشتری مبیعی تسلیم ایدہ میہجکندن تأدیہ ثمن وجیبہسندن خلاص وبری
اولور . حال بوکہ شرع شریف هرملکک خسارندن یاالکز مالکک متاثر اولماسی لازم کلهجکندی ده
قبول ایتشدیر . مجلہیہ نظراً معین ومشخص اولان مبیع بلا شرط بیعک انعقادیلہ برابر مشتریک ملکته
انتقال ایدر . بوخالده قاعدہ مسروودہ ولوقبل القبض مبیعک تلفی حالندہ اونک خسارینک مالک اولان
مشترییہ عائدیتنی اقتضا ایتکده ایکن فقه حنفی واکا تبعاً مجلہ بونک عکسینی التزام ایتشدیر . فقهای
حنفیہ بونجهی ایتضاح ایچون عقد بیع ایلہ ملک انتقال ایدیورسده تقرر ضامن آنجاچ قبض ایلہ
حاصل نولور دیورلر . فقط امام مالک حضرتلریلہ بوتون اهل ظاهر عقدی اساس اتخاذ ایدہرک خسارک
مشترییہ عائدیتنه قائلدزلر . بوجہجده شایان قبول اولایلهجک ایکی اصول وارد خاطر اولایلیلر . اهل
ظاهرک تلقینی وجہلہ یا بیع ایلہ ملکیت همان منتقلدر ، اوحالده بیعک قبل القبض دخی خساری مشترییہ
عائددر ، ویا بیع ایلہ یاالکز نقل ملکیت وجیبہسنی بایع تعهد ایتشدیر ، ملکیت آنجاچ تسلیم ایلہ
مشترییہ انتقال ایدہجکدر . بوصورتده قبل التسليم هنوز بایع مالک اولوق اعتباریلہ مبیعک خساراتی
کندی ملکندہ واقع ومسئولیتی اوکا راجعدر . غرب مؤسسات حقوقیهسنی تدقیق ایدنجه بونلرده
هرایکی اصولک مروجلریده موجوددر . فرانسیز حقوق مدنیسنه کوره بیع ، بایع ذمتندہ مبیعک
ملکیتنی نقل وجیبہسنی احداث ایدر اشبو وجیبہ عکسی مشروط اولماینجه تولدی آنندہ اجرا ایدیلش
عد اولونور تعیرآئرله طرفینک توانق رضاسیلہ بیع منعقد اولونجه معین ومشخص اولان مبیع
نقل ملکیت وجیبہسنی اجرا ایدیلش کبی همان مشتریک ملکته داخل اولور . بنابرین مبیعک ولو
قبل التسليم تانی حالندہ مشتری ادای ثمن مجبوریتندن بری اولاماز . فرانسه قانون مدینسک بوحکمی
اسپانیا ، فلانک کبی سائر بعض دولتر قوانینکده مظهر قبولی اولمشدر . اسویچره قانونک یوز
سکان بیشجی مادهسیده بوکا مشابه احکامی احتوا ایتکدهدر .

دیگر بعض قوانین مدنی بونک عکسینی التزام ایتشلردر . ایلک روما حقوقندہ رضای طرفین بر
مالک ملکیتنی نقل ایچون کافی دکیلدی . نقل ملکیت بیع وهبه کبی معاملات مخصوصه دن ماعدا قواعد
ومراسم مخصوصه تک اکجلی ایلہ آنجاچ حاصل اولایلیلردی . صوک زمانلرده مراسم مذکورہ برینه تسلیم
قائم اولمش ، عقددن ناشقه تسلیمده حاصل اولونجه ملکیتک انتقالی قبول ایدیلشدیر . تسلیم قضیهسی
ایچوندہ ماده تسلیمدن ماعدا حکماً تسلیم عد اولونان بعض اصولر احداث ایدیلشدیر . بوتون
بوقیودادن مقصود اولان غایه لردن بری ده ملکیتک انتقالی خصوصنک مادی دلائله استناد ایتدیریلہسی
وبالتیجه اشخاص ثالته مکده اغفالدن وقایهسی ایدی .

قومیسونمزده نقل ملکیت مسئلہسی موضوع بحث ایدیلیرکن استطراداً عرض ایدلم که اشخاص

اعتبارہ آلتش و دینک ذاتاً اوتہ دن بری عاقبت قبض اعتباریلہ مال عد اولنسی اوزرینہ مرتب بعض احکامک مجلہدہ دخی موجود اولسی وامرہ محرر سنداته مربوط اولاندردہ

ثالثہ قطعاً نظر دقتہ آلتامہ شدہ . بر شخص ثالثہ نظراً بر مالک کیمک ملکندہ عد اولنسی ایجاب ایدہ جکی نقطہ سی باشلی باشنہ بر مسألہ درکہ منقولات ویا غیر منقولاتدہ آیری بعض احکامہ تابع طوتولقی مقتضیدر . بو خصوصہ کی نقطہ نظر مزی اشبولایحہ مزک جهات سائرہ سندہ عرض وتفصیل ایدہ . بورادہ عاقدین نقطہ نظرندن ملکیت نہ وقت انتقال ایش وخسار هانکی زماندہ بایع عہدہ سندن حیقہرق مشتری جانبندن التزام اولمشدر ، ایشہ یالکیز بو نقطہ یہ حصر بدقیقات ایدیشدر .

رومالیرک ترویج ایدیکی اصولدن ملہم اولان بعض قانونلرجه عقد بیعک یالکیز باشنہ ملکیتی نقل ایدہ میہ جکی ، نقل خصوصنک آیروجہ بر عقدہ احتیاجی دوشونولمش ، اوکا کورہ وضع احکام ایدیشدر . آلمان قانون مدنیسنہ کورہ بایع عقد ایلہ یالکیز میبعک ملکیتی نقلی تعہد ایدر . فقط اشبو نقلی ملکیت قضیہ سی یا منقول اولان میبعک مشتری یہ تسامی ایلہ ویا طرفینک میبعی آرتق بایعک مشتری نامنہ قبضہ دوام ایدہ جکنک تعہد ایدیلیسی ایلہ ویا میبع شخص ثالث بدندہ ایسہ اوشخص ثالثک بعدما میبعی مشتری نامنہ قبض ایش عد اولونا جکنک مقاولہ ایدیلیسی ایلہ وغیر منقولاتدہ آیروجہ یا بیلاجق بر عقد ایلہ ملکیتک مشتری یہ نقل ایدیلیسی وکیفیتک دفاتر مخصوصہ سنہ درجی ایلہ حاصل اولور .

خلاصہ تسلیم ویا اونک مقامنہ قائم بر معاملہ ویا عقد بولونما دقہ میبع اولان اشیا ی معینہ ومشخصہ بایعک ملکندن حیقماز وبومدتجہ میبعک خساراتی بایع عہدہ سندہ قالور . آلمان قانون مدنیسی قبل التسلیم حاصل اولان منافعک منطقاً اشبو اصولہ کورہ بایعہ عائد اولسی لازم کلہ جکینی کورہ رک بوبایدہدہ معدلاتی وتطبیقاتک احتیاجاتی تطمین ایدہ جک بعض قواعد مخصوصہ تدوین ایشدرکہ بونلر آرتق موضوع مذاکرہ اولان مسألہنک تفرعاتندن اولغلہ ذکر ایدیلہ مشدر .

ایشہ ایکی اصول بروجہ بالا نظر تدقیقہ آلتدقدن صوکر ا قومیسونمز بو خصوصہ قطعی بررای درمیان ایتکسزین بونلردن برینک ترجیحی خصوصنی ہیئت نمو میہ نک نظر تدقیقہ ترک ایتکی تسبب ایشدر . قومیسونمز جہ مجلہدہ منقولاتدہ مشترینک قبل القبض تصرفک عدم جوازینہ دائر اولان مادہ حقدہدہ بالادہ مسرود مناقشہ نک الحآت منطقہ سیلہ بیان رایہ لزوم کورہ مشدر . اول باول وارستہ عرض و بیاندرکہ بالخاصہ فقہ مالکیدہ مشترینک قبل القبض منقول ویا غیر منقول اولان هر نوع میبلر دہ تصرفک جوازی صراحتہ قبول ایدیشدر . معاملات تجاریہدہ قبل التسلیم مال مشترینک برچوق اللردن کچدیکی دائماً مشهوددر . چونکہ تجارک احتیاجی بونی مقتضیدر . میبع عقد بیع ایلہ مشترینک ملکینہ کیرمش اولسون اولماسون مشتری ایچون ارمالی تسلیمہ بایعنی اجبار ایتک حق وصلاحیتی الدہ ایدیلش اولدوغی جهتلہ مالی آخرہ نقل ایتکدہ وبوصلاحیتی دہ مال ایلہ برابر کندی مشتریسنہ دور ایدہ بیلمکدہ هیچ بر مشکلات یوقدر آلا جقلرک بیعی ترویج صد دندہ بالادہ سرد ایتدیکمز اسباب موجه نظر اعتبارہ آلتیردہ بیع مطلوب قبول ایدیلیرسہ میبع غیر مقبوضدہ مشترینک تصرفنی تجویزدہ اصلاً تردد ایدیلیہ جکی آشکاردر . بو خصوصہ احتیاجات عصریہ ایلہ فقہ مالکی احکامی تماماً مطابقدر . غریبہ انتقال ملکیت باندہ اختلاف ایدن قانونلر بو نقطہدہ متفقدرلر . فقہ حنفیدہ میبع منقولک تلفہ سهولتہ معروض اولسی نتیجہ سی اولارق تحدث ایدہ جک مشکلات منقولاتدہ قبل القبض تصرفک عدم جوازینی ترویجہ سبب اتخاڈ ایدیلش

اولدېنى كېي بعض آله جقلرك بىيى ذاتاً احكام موضوعه مزه داخل بولمىسى جهتلىرى ده درپيش اولونىرق تالى انجمنك موضوع بحث اولان عمدە سنى قبولده تردد ايدىلما مشدر .

ايسه ده مشكلات مذكوره نك قواعد عموميه به توفيقاً حلى غايت آسان اولدقن باشقا بونى برمحذور ديه قبول ايتك لازم كله بيله معاملات ناسه بصورتله بخش اولونا حق سهولتك توليد ايدىم جكى منافعت عظمتى قارشى سنده بومحذورلك هيچ براهيمتى بوقدر .

نقول فقهيه

« واما ان كان احدهما من سلم فانه لا يجوز الا ان يكون الدينان حالان وعند ابن القاسم وغيره من اصحاب مالك يجوز ذلك اذا كان الدين المحال به حالاً ولم يفرق بين ذلك الشافعى لانه كالبيع في ضمان المستقرض وانما رخص مالك في القرض لانه يجوز عنده بيع القرض قبل ان يستوفى »

« واما اتواء الاجارة فان العلماء على ان الاجارة على ضربين اجارة منافع اعيان محسوسة (بداية المجتهد جلد ثانى ٥٥١، ٥٥٢) واجارة منافع في الذمة قياساً على البيع والذي في الذمة من شرطه الوصف . ومن شرط اجارة الذمة ان يجعل النقد عند مالك ليخرج من الدين بالدين » بداية : ١٩٠
« وجائز تمليك دين يلزم من غير من عليه ذاك فاعلموا »

« تمليك الدين من غير من عليه الدين جائز عنده (اى عند مالك) وعندنا لا يجوز الا اذا كان ساطه على القبض وقبضه فان قات جوزتموه في الحواله قلت ذكر في جامع الكبير لقاضى خان انما جاز لانه تمليك حكماً لا قصداً وكم من شئ يثبت ضمناً لا قصداً »

« لو هلك المبيع قبل القبض لم يترك ذلك موجباً للنقض »
« هلك المبيع قبل القبض يبطل البيع عندنا وعندنا (اى عند مالك) لا يبطل »
منظومه نسفيه شرحى الحقائق

« وجاز بيع المبيع قبل ان يقبض في غير الطعام فاعلمن »
« بيع المبيع قبل القبض جائز عنده (اى عند مالك) الا في الطعام لانه شرط فيه يداً بيد وعندنا في المنقول لا يجوز وفي العقار مرقى باب محمد »
« منظومه نسفيه شرحى الحقائق »

« وعندنا يجوز في القرض الاجل كما يجوز ذاك في الدين اجل »
« التأجيل في القرض لازم عنده وعندنا لا يلزم سواء اجل عند الاقراض او بعدما اقض هو الصحيح »
« منظومه نسفيه شرحى الحقائق »

« واما ما كان خالصاً للرفق اعنى القرض فلا خلاف ايضاً ان القبض ليس شرطاً في بيعه اعنى انه يجوز للرجل ان يبيع القرض قبل ان يقبضه واستثنى ابو حنيفة مما يكون بعوض المهر والخلع فقال يجوز بيعهما قبل القبض »
بداية المجتهد جلد ثانى ١٢١

واختلفوا في الوقت الذي يضمن فيه المشتري المبيع انى تكون خسارته ان هلك منه :
فتال ابو حنيفة والشافعى لا يضمن المشتري الا بعد القبض .

واما مالك فله في ذلك تفصيل وذلك ان المبيعات عنده في هذا الباب ثلاثة اقسام :

١ - بيع يجب على البائع فيه حق توفية من وزن او كيل او عدد ٢٠ - بيع ليس فيه حق توفية

۱۴ — بيع ماهيتى اعتباريله ملكيت ناقل اوله رق قبول ايدلديكى حالده اثنای عقدده تعين و تشخص ايدن مبيعك منافع و خسارى تماماً قبل القبض دخى مشترى به عائد اولمق لازم كله چكى و بيع يالكىز بايع طرفندن بر مالك ملكيتنى نقل تهمندن عبارت قصد ايدلديكى حالده معين و مشخص اولان مبيعلرده دخى خسار و منافعت بايعه عائدتى مقتضى بولندينى جهته نو ايكي رايدن برينك ترجيحى قوميسيونك تنسيبه ترك ايدشدر و هرايكي رايه كوره مشترينك قبل القبض منقول و يا غير منقول اولان مبيعه تصرفك جوازى لازم كله چكندن و بوسورت مذهب مالكي جابندن دخى تجوز ببولديغندن بونقطه متفقاً تنسيب اولمشدر.

اعضادن عبدالرحمن منيب بك افندى تالى النجمن مضبطه سنده بر تفصيل مندرج اولديغى وجهله مجلهده مبيعك خسار و منافعتك كيমে عائد اوله چنى خصوصنده موجود اولان احكامى نه احتياجات حاضريه و نه ده اساسات حقوقيه به موافق كوره مديكىنى و فى الحقيقه بيع ماهيتى اعتباريله ناقل ملكيت اوله رق قبول ايديلورسه عقدك انعقاديله برابر مشترى اثنای عقدده تعين و تشخص ايتمش اولان مبيعه مالك اوله چكندن آن العقاددن صكره مبيعدن حاصل اوله حق زوائد و منافع مشترينك ملكك زوائد و منافع اولمق اعتباريله او كا عائد عد اولمق لازم كله چكى كى مبيع مشترى طرفندن هنوز قبض ايدلمش اولسه بيله عقدك انعقادندن صكره مبيعك تلفى كى مرتب اولان خسارات دخى مشترى به عائد عد اولمق لازم كله چكى و چونكه مبيع تلف اولمش ايسه مشترى نك ملكى تلف اولمش فرض ايدلمسى ضرورى اولديغنى بيان و ايضاح ايتمش و سنى الدين بك افندى بو خصوصده نظريات حقوقيه دن زياده خلقك تلقياتى ايله احتياجاتى نظره آلمق دها مناسب اوله چنى و اوتودن برى صا تون آلدنيى مالى صا تان كي مسه يدنده تلف اولديغنده مشترينك تاديه ثمنه مكلف طو تومامسى

وهو الجراف او مالا يوزن ولايكال ولايعد فلما ما كان فيه حق توفية فلا يضمن المشتري الا بعد القبض واما ما ليس فيه حق توفية وهو حاضر فلا خلاف في المذهب ان ضمانه من المشتري وان لم يقبضه . ۳ — واما المبيع الغائب فعن مالك في ذلك ثلاث روايات اشهرها ان الضمان من البائع الا ان يمرطه على المبتاع . والثانية انه من المبتاع الا ان يشترطه على البائع . والثالثة الفرق بين ما ليس بمأمون البقاء الى وقت الاقتضاء كالحيوان والمأكولات وبين ما هو مأمون البقاء .

والخلاف في هذه المسئلة مبنى على هل القبض شرط من شروط العقد و احكم من احكام العقد والعقد لازم دون القبض فمن قال القبض من شروط صحة العقد ولزومه او كيفما شئت ان تعبر عن هذا المعنى كان الضمان عنده من البائع حتى يقبضه المشتري ومن قال هو حكم لازم من احكام البيع والبيع قد انعقد ولزم قال بالعقد يدخل في ضمان المشتري . وتفریق مالك بين الغائب والحاضر والذي فيه حق توفية والذي ليس فيه حق توفية استحسان ومعنى الاستحسان في اكثر الاحوال هو الالتفات الى المصلحة والعدل .

وذهب اهل الظاهر الى ان بالعقد يدخل في ضمان المشتري وعمدة من رأى ذلك اتفقهم على ان الحراج قبل القبض للمشتري وقد قال عليه الصلاة والسلام (الحراج بالضمان) بداية المجتهد ۱۵۴ جلد ثانی

قاعده سى خلقك قبول ايتديكى براساس اولق حسييله عدوله بر سبب كوره مديكنى ومصطفى فوزى حضرتلى مبيعك زواند ومنافعنك كيمه عائد اولديغى مسئله سيله خسارينك كيمك طرفدن درعهده ايدلسى لازم كله چكى مسئله سنك عبدالرحمن منيب بك افنديك ايضاح ايتديكى وجهله بر حكمة ربط ايدلسى ايچون بر لزوم حقوق اولمادىغى وبو ايكي مسئله نك آرى آرى بالتدقيق احتياجه كوره حالده هيچ بر محذور ملاحظه ايتديكنى و مع مافيه بوراده بيعك ماهيتى اعتباريله ملكيتى ناقل اولوب اولماسى كى اهميتلى بر بخته تماس ايدلمش اولديغى جهته مناقشه ومذا كره نك دها مفيد بر شكلده جريان ايدم بيلمسى ايچون بعض تدقيقات اوليه احتياج اولديغى واشبو تدقيقاتى اجرا ايدم بيلمك ايچون مسئله نك جلسه آتیه يه تعليقه طرفدار بولنديغى افاده ايتمش واشبو تعليق تكليفى بلندا كره تنسيب قلمشم و ۲۱ مایس ۱۳۳۹ بازار ايرتسى كونی ساعت ايكيدم اجتماع ايدلمك اوزره بشى قرق كيچه جلسه يه نهايت ویرلمشدر .

التنجى اجتماع

۲۱ مایس ۱۳۳۹ بازار ايرتسى

مبدأ اجتماع

دقیقه ۰۰
ساعت ۲

اجماعده حاضر بولمان ذوات :
عثمان بك افندی ، مصطفى فوزى افندی ، عبدالرحمن منيب بك افندی ، فیضی دائم بك افندی ،
مصطفى سنى الدين بك افندی .
اجماعده حاضر بولمیان ذوات :
رئيس سيد بك افندی حضرتلى ، ابوالعلا بك افندی .

مايسك يكرمى برنجى بازار ايرتسى كونی بعد الزوال ساعت ايكيدم مجله نك احكام عموميه سنى تعديل مأمور واجبات قوميسيونى اساميسى بالاده محرر ذوات كرام حاضر اولديغى حالده عقد اجتماع ايلدى . اعضاى كرام طرفدن مبيعك قبل القبض خساروزواند

ومنافی کیمہ عائد اولہ جنی حقندہ مذاہب مختلفہ احکامیہ فرانسی و آلمان واسویجرہ قانون مدنیلری احکامی اوزرینہ بعض مطالعات و مناقشات سرد ایدلدکن و بو احکام ن مملکتک احتیاجاتنہ هانکیسنک دها موافق اولہ جنی مسئلہ سی اوزرینہ دخی بعض مباحثات اجرا ایدلدکن صوکرہ اهمیت مسئلہ یه بناءً بوبادہ قرار قطعی اعطاسی ایچون حاضر اولیان اعضانک دخی موجود بولنہ جقلری بر جاسہ یه تعلیق کیفیت ایدلمسی تنسیب قلمشدر . متعاقباً تالی انجمنک :

۱۵ — طرفینجه صراحةً شرط وقبول ایدلدکجه خیار رؤیتہ محل اولماسی ونمونہ ایلہ صائشلردہ خیار وصف احکامنک تطبیقی وخیارات سائرہ ایچون ایجاب ایدن تعدیلاتک متن قانونک تدوینی صیرہ سندہ اجرا ایدلمک اوزرہ شیمیدین بولنردن بحثہ لزوم اولمادیقی تقرر ایتشدر .

دیہ محرراولان عمدہ سی حقندہ مذاکراتہ باشلانیدی . عبدالرحمن منیب بک افندی اشبو اساس حقندہ تالی انجمنک سرد ایتدیکی اسباب موجبہ یه موافق بعض ملاحظات سرد ایدہ رک اساس مذکورک قبولی تکلیف ایتسنہ قارشی سنی الدین بک افندی خیار رؤیت حقندہ مجلدہ مسطوراولان احکامدن شدتلہ شکایتہ محل اولمایوب بالرؤیہ قبل العقد ویا حین عقدہ معاینہ سی عظیم کلفتی موجب اولیان مبیعار ایچون خیار رؤیت قبول ایدلمسہ دخی بالخاصہ ممالک بعیدہ دہ بولنان و بناءً علیہ عقد زمانندہ معاینہ سنہ امکان تصور ایدلیان مبیعاری کوردیکندہ مشتری بی مخیر قیلمق خلقک احتیاجاتنہ دها موافق اولہ جنی و عثمان بک افندی غرب قانونلرنندہ دخی خیار رؤیتہ مشابه بعض مخیر لکار موجود اولدیغنی ایلری سورہ رک علی الاطلاق خیار رؤیتک عدم قبولنہ طرفدار اولمادیغنی و مصطفی فوزی افندی صائیلان شیرک بعضلری مشتری یه نہ مرتبہ توصیف ایدیلورسہ ایدلسون ماہیتلری نہ کورہ بعض مبیعار رؤیت ایدلدکجه مشتری دہ اونک قیمتی ووصف حقیقی سی حقندہ بر فکر حاصل اولہ میہ جنی و بناءً علیہ بو خصوصہ مبیعارک انواع واجناسنہ کورہ بمضاً خیار رؤیتی قبول ایتک وبعضادہ خیار رؤیتہ محل اولمادیغنی تثبیت ایتک دها موافق اولہ جنی بیان ایتش و عبدالرحمن منیب بک افندی رؤیتدن اول اوصافی حقندہ اطلاع تام پیداسی ممکن اولیان مبیعار ایچون مشتری نک خیار رؤیتی شرط ایتسنہ بر مانع بولمادیغنی و بویله بر شرطک معتبر عد اولتسی ذاتاً تالی انجمنجه دخی قبول ایدلمش اولدیغنی و بناءً علیہ تالی انجمن اساسنہ قارشی درمیان ایدیلان بو محدودلردن هیچ بری وارد کوریلہ میہ جکنی افادہ ایتش و بو خصوصہ دها بعض مناقشات و مذاکرات جریان ایتدکن صکرہ مسئلہ نک صورت قطعیدہ بر قرارہ ربطی سنی الدین بک افندی نک تکلیفی اوزرینہ جلسہ آتیہ یه تعلیق ایدلمشدر .

تالی النجمنک :

۱۶ — سلم حقنہ احکام بیع تطبیق ایدلک لازم کلہ جکندن بونک ایچون آیریجه بر باب مخصوص تدوینہ لزوم اولمادیغه قرار ویرلشد .

دیہ محرر اولان اساس حقنہ کی مناقشہ یہ کچیلدی عبدالرحمن منیب بک افندی بیعک ماهیتی حقنہ آتی یہ تعلیق ایدلش اولان مذاکرہ نتیجہ سنده ہرنہ قرار اتخاذ ایدیلورسہ ایدلسون تالی النجمن مضبطہ سنده بیان ایدلیدیکی وجہاہ سلمہ مخصوص قواعد عمومیہ دن مستثنا احکام وقواعد تثبیتہ احتیاج حاصل اولمایہ جنی ومبیع حین عقدہ تعین وتشخص ایتش اولدینی حالہ عقدی سلم ویا استصناع ماهیتندہ عد ایتک لازم کلہ جکندی سلم ایچون مجاہدہ بر باب مخصوص تدوینی بر طرفدن بیع معدومک بطلانہ دائر اولان اساسدن عدولہ احتیاج بولنسی ودیکر جہتدن ایسہ سلم ماهیتندہ کی عقدلک احتیاجات حاضرہ یہ موافق اولیان بعض تقیداتہ تابع طوتیلسمی مقصدیلہ وقوع بولوب علی الاطلاق بیع ایچون وضع احکام ایدیلورایکن دائما احتیاجک ایجاب ایتدیکی اساسات نظر اعتبارہ آلنہ جغہ گورہ قومیسونک تدوین ایدمچکی قانوندہ بیع اساسانہ مخالف (سلم) عنوانی تحتندہ بعض احکام استثنائیہ درجنہ احتیاج بولنہ جغنی ومصطفی فوزی افندی حضر نلری (سلم) ک موجودیتی غیر قابل انکار بر عقد مخصوص اولوب بوکا متفرع احکام مخصوصہ دخی بولوندیغندن (باب سلم) ی طی ایتکہ امکان اولمادیغنی وشاید سلمہ متعلق اولان احکامدہ احتیاجات حاضرہ یہ مخالف بعض مسائل موجود ایسہ اشبو مسائلی تعدیل صورتیہ احتیاجاتی تطمین ایتکہ امکان بولندیغنی وبناء علیہ تالی النجمنک بوبادہ کی تکلیفک قبولنہ طرفدار اولمادیغنی بیان ایلش وبو مسئلہ حقنہ دہا بعض ملاحظات ومطالعات ایراد اولندقدن صکرہ تالی النجمنک نقطۂ نظری قومیسونمزجہ اکثریتلہ موافق کورولمشد .

۱۷ — استصناعدہ کرک صانع وکرک مستصنعک اعمالک ختامندن مقدم عقددن رجوع ایدہ مہملری وبعدالاعمال مصنوعک رد ایدیلہ بیلوب ایدیلہ میہ جکی وهر صورتدہ طرفینک یکدیگریہ قارشی معدلتک مقتضیانہ موافق صورتدہ حرکت ایدیلہ بیلیمک ایچون نہ کی مصارف ویا تضمینات اعطا ایدہ جکاری کی غایت اہمیتلی نقاط نظر اعتبارہ آلنہ رق استصناع حقنہ کی بابک بوتون احتمالاتی جامع بر صورت مفصلدہ تدوینی ایچون قومیسونک نظر دقتی جلب اولونا جقدر .

دیہ تالی النجمنجہ سرد ایدیلن تمنیات بوتون شمول واهمیتلہ نظر اعتبارہ آلنہ رق بوبادہ فصل مخصوصندہ تدوین احکام ایدیلیرکن ایجاب ایدن تدقیقاتک اجراسی قرار کیر اولمشد .

۱۸ — واهبک قبل القبض مہدن رجوعک جوازینہ مانع رجوع اولان قبض مادۂ واقع

اولہ بیلہ جکی کبی اموال غیر منقولہ دہ مأمور مخصوص طرفندن طوتیلحقہ اولان دفاترہ قید وقوعی و اموال منقولہ دہ طرفینک قبض وقوعندہ تصادق ویا واهیک یدینک موہوب اہمک یدی مقامنہ اقامہ سنی قبول ایتہ لری صورتیلہ دہ واقع اولہ بیلہ جکنہ قرار ویرلشدرد . متن قانوندہ حکماً قبضک تفرعاتی دہ توضیح اولونالیدر .

دییہ تالی انجمنجہ تثبیت ایدلمش اولان عمدہ حقندہ مذا کراتہ باشلانیلہ رق عبدالرحمن منیب بک افندی بوبادہ غرب حقوق مدیہ لرندہ موجود اولان اساسات ایلہ مجلہ دہ قبل ایدلمش اولان احکام پینندہ کی مبانیتی وتالی انجمنک اساسندہ عامل اولان افکاری ایضاح ایتدکن صوکرہ عثمان بک افندی کرچہ آوروپا قانون لرندہ دخی ہبہ موہوبک قبولدن صوکرہ بر عقد لازم ماہیتندہ عداولت شسہ دہ مذکور قانون لرندہ تعداد ایدلمش اولان بعض اسبابک تحقیق حالندہ واهیک ہبہ سندن رجوع ایدہ بیلہ سی قبول ایدلمش و فقہ حنفیمزدہ حق رجوع اساس اتخاذ اولندقدن صکرہ یالکز موانع رجوعک حدودیلہ ہبہ نک لازم بر ماہیت اکتساب ایدہ جکی قبول ایدلمش اولدیغنہ بناء تالی انجمن تکلیفی نہ احکام غریبیہ ونہ دہ احکام حاضرہ مزہ مطابق اولدیغنی بو اعتبارلہ عیناً قبولی مناسب اولیہ جغنی افادہ وفیض دائم بک افندی عثمان بک افدینک غرب قانون لرینہ متعلق اولان ملاحظاتی تأیید ایتدکن صوکرہ ہبہ متعلق اولان مبحث مخصوصدہ بعض احوال معینہ دہ واہبہ حق رجوع بخش ایتکی مناسب کورنر بو خصوصدہ سرد تکلیفات ایدہ بیلہ جکلرینی و بناء علیہ اساس اعتباریلہ قبض ایدیلن ہبہ نک لازم عداولت نامی مناسب اولاجغنی بیان بوبادہ دہا بعض مناقشات اجرا قلندقدن صوکرہ تالی انجمنک اشبو اساسی عیناً قبول ایدلمشدر .

۱۹ — مأجورک آخرہ بیعی حالندہ مشتریک اجارہ فی فسخ ایدہ میہ جکی موجرک وفاتی حالندہ اجارہ نک موجرک ورثہ سیلہ مستأجر پینندہ دوام ایدہ جکی ومستأجر وفات ایتدیکی حالہ کرک موجرک وکرکہ مستأجر ورثہ سنک حق فسخی حائز اولملری و موجرک افلاسک اجارہ بی تاثیر ایتہ می و مستأجرک افلاسی حالندہ کرک اصحاب مطلوب وکرک موجر ایچون حق فسخ اولمی اساسلری قبول ایدلمشدر . مستأجرک عائلہ سیلہ برابر شہر آخرہ نقل خانہ بیہ مجبور اولدوغی احوالہ اجارہ فی فسخہ صلاحیتی تنسب ایدلمشدر ،

طرزندہ محرر اولان عمدہ حقندہ مذکراتہ باشلانلیدی . [۴]

[۵] ۱۵ الی ۱۷ عمدہ لرہ عائد تالی انجمن مضبطہ سندہ کی اسباب موجبہ :

عقد بیع ماہیتی اعتباریلہ بر عقد لازم ایکن مبیعک مجرد وقتیلہ کورولمدیکنہ استناداً مشتری ایچون خیار رؤیتک قانوناً قبولی ماہیت عقدہ منافیدر . مبیع عقد ایلہ تعین ایدنجہ فسخ عقد ایچون یالکز مبیعک کورولماش اولمی برسب کافی عد اولونماق ، مبیعی علی وجہ اللزوم تعریف وتوصیف ایلہ مشتری ایچون مقصود حاصل اولہ بیلہ جکنہ کورہ مبیع موصوفہ موافق ایکن مشتریک مبیعی مجرد اولجہ کورمیدیکندن بخلہ بیعی فسخ ایدہ بیلہ مک مشروع بر سیبہ استناد ایتدیریلہ میز . نتہ کیم

تالى انجمنك اشبو اساسات ايچون استناد ايتدىكى اسباب موجب حقتده عبدالرحمن
منيب بك افندى بعض تفصيلات اعطا ايتدكن صوكره اشبو اساسده مستأجر ك افلاسى

مذهب مالكيده ميبك تعريف وتوصيف واقعه موافقتى حالده عقدك لزوم افاده ايدىجى منصوص
وخيار رؤيت ادعاسى غير مسموعدر. اكر تعريف وتوصيف ايله مشترى كورمىدىكى بر شيتك اشتراسته
متضرر اولاييله جكنى وهم ايدرسه طرفين صراحة خيار رؤيتى شرط ايدى بيلورلر. اشبو شرطى
معتبر عد ايدىر و شرط ايديله ديكى حالده خيار رؤيت يوقدر دىرسه ك صحيحاً ولازماً منعقد اولان
ميبك اطلاق حالده بلا موجب و بلكه سوء نيته فسخى تهلكه سنى بر طرف ايتش اولورزكه ناسك
احتياجك بوصورته مهم بر نقصانى داها تلافى ايدىلش اولاجقنه شبيه يوقدر. شرط ايديله ديكى حالده
خيار رؤيتى قبول ايدىن هيچ بر قانون كوريله مز. مجله ده نمونه ايله صايتلان شيلرده نمونه عدم
موافقت حالده تطبيقى اقتضا ايدىن احكام خيار رؤيت بابنده تصريح ايدىلش ايسه ده مذاهب سائر
خيار وصف بابنه نقل ايتشدر دىر كه اصابتى محتاج ايضاح دىكلدر. خيارات بابنده على الاطلاق سربستى
مقاولاته وتمهدلر ك عدم ايفاسندن متولد احكامه عطف اهميت ايديله رك ايجاب ايدىن قواعد قبول
ايدىلك اوزره تفرعاتدن عد اولونان بومسأله حقتده قوميسيونر فضلجه اشتغاله لزوم كورمه مشدر.
كذلك سلمك بيع قواعد عموميه سندن خارج احكامى احتوا ايتسى لزومه قائل اولمادىغمز جهته
بونك ايچون آريجه بر باب مخصوص تدوينه احتياج اولمادىغنى ذكر ايله اكتفا ايدىر ك استصناع
حقتده هيئت عموميه نك بوجه آتى نقاطده نظرد قتلر ك جلبنى وجيه دن عد ايتدك :

استصناع — صحيحاً ولازماً انعقاد ايدىن عقودك عموميت اعتباريله تراضى طرفين اولمادىقه
فسخى جائز ده كيل ايكن عجباً عقد استصناعده بوبابده بعد بعض مستثنيات ايرادينه لزوم وارميدر ؟
غرب قوانينى تدقيق اولونورسه فى الحقيقه اشبو عقده مخصوص بعض قواعدك قبول ايدىلدىكى مشهود
اولور. مثلاً ك اسكى قانونلردن اولان فرانسه قانون مدينى سپارش اولونان ايشه باشلانمش اولسه
بيله مستصنعك عقدى فسخ ايدى بيله جكنى قبول ايدىيور. شوقادار كه اشبو فسخدن طولانى ايشى تقبل
ايدىن كيمه نك متضرر اولسه ميدان و برمه مك ايچون مستصنعك اولاً صانع طرفندن اختيار اولونان
مصارفى، ثانياً : ايش ختام بولدوغى فرض اولونونجه قازانه جفى دركار اولان كار و منفعتى تضمينه
مجبور اولدوغى سويليور. اسويچره قانونى عملياتك اثنائى دوامنده ابتداى عقده تخمين اولوندوغندن
بك فضل مصارف لازم كله جكى آكلا شيلنجه مستصنعك عقدى فسخ صلاحيتى اولدوغى بيان
وشوقادار كه مثلاً عرصه اوزرينه بنا انشاسى درعهده اولونوب بوسيله عقدك فسخى اختيار اولونونجه
اكمل ايديله ن قسم ايچون تضمينات لازمه اعطاسنى امر ايدىيور.

آلمان قانونى ده تقبل اولونان عملك ختامنه قدار اوتى سپارش ايدىن شخصك فسخ عقدايده بيله جكنى
وشوقادار كه عائد ديكره مشروط اولان عوضى اعطايه اجبار اولوناجغنى بيان واشبو عوضدن يالكن
عملك اجرا ايدىلمه سندن دولايى متهدك تصرف ايدىجى مصارف ايله مساعيسنى جهت آخره حصر
ايتسى نتيجه سى اولارق قازاندىغنى كار ك تنزىلى لزومى علاوه وحتى تصرف زمان سبيله باشقا جهتن
تأمين منفعتدن متهدك اهل ايتسى قازانسى محتمل اولان شيتك عوضدن تنزىلنه مانع اولمايه جغنى
درميان ايدىيور.

ايراد اولونان امثله دن ده مستبان اولاجغى اوزره سپارش اولونان شيتك اعمالدن واز كچمك

حالتہ کرک اصحاب مطلوب و کرک موجر ایچون حق فسخ اولماز نقطہ سی متفقاً قبول ایدلیدی کی مستأجرک عائله سیلہ برابر شهر آخره نقل خانہ یہ مجبور اولدینی تقدیرده اجارہ یی فسخه صلاحیتدار بولونماسنه دائر اولان قسم دخی اساس اعتباریلہ قبول ایدیلوب شوقدرکہ مستأجرلرک عقدی فسخ ایچون طریق حیلہ یہ توسل ایتہلرینه مانع اولاجق قیود و شروطک متن قانونک تنظیمی صرہ سنده نظر اعتبارہ آلتامسی تنسیب ایدامشدر . وفات ایلہ اجارہ نک منفسخ ویا قابل فسخ اولوب اولاماسی مسئلہ سی حقنہ دخی مذاکرہ یہ ابتدار ایدلمش ایسہده مسئلہ نک اہمیتی و وقتک کجکمش بولونماسی اعتباریلہ بوبابده کی مذاکرہ نک اجراسی آتی یہ تعلیق ایدیلہ رک بعدالزوال آلتی یچقده جلسہ یہ نہایت ویرامشدر .

یدنجی اجتماع

۲۴ مایس ۳۳۹ نجشنبہ

اجتماعده حاضر بولتان اعضا :

عثمان بک افندی، مصطفی فوزی افندی حضرتلری، ابوالعلا بک افندی، عبدالرحمن منیب بک افندی فیض دئم بک افندی، مصطفی سزالدین بک افندی .

اجتماعده حاضر بولتیمان اعضا :

رئیس سید بک افندی حضرتلری .

مایسک یکرمی دردنجی پنجشنبہ کونی بعدالزوال ساعت ایکینی چاریک کچہ مجلہ نک احکام عمومیه سنی تعدیلہ مأمور واجبات قومیسونی اسامیسی بالادہ محرر اعضای کرام حاضر اولدقلری حالده اجتماع ایلدی .

اعضای کرام طرفندن جلسہ سابقہده خیاررؤیتہ دائر موضوع بحث ایدیلہ رک انجمنک مصیب کوریلن نقطہ نظری اطرافنده یکیدن له وعلیہده مطالعات سرد ایدلدکن صکرہ

بعضاً سپارشکار ایچون بر ضرورت حالتہ کلیر . احوال مالیه سنده کی تبدلر ، عملک تخمیندن فضلہ مصارف اختیارینی موجب اولدوغنک تحقیق کندیسی ایچون بر معذرت مقبولہ تشکیل ایدہ بیلیر . دیگر طرفک عدلاً ضررینی موجب اولماق شرطیلہ عقد واقعی فیخه حقنی تسلیم اتمک مناسب اولابیلیر . دیگر طرفدن متعهدک شخصنده وقوع بولان تبدلاتک عقد استصناعده کی تأثیراتی حقنہده جالب دقت جہتلری واردر . مجلہ حاضرہ سزده بتون بونقطہ لر لایقیلہ تدقیق اولونارق قواعد قانونیه آلتنه

سنی الدین بك افندی طرفدن وقوعبولان تكلیف اوزرینه بوبابده کی محلی عرف وعادتک نه مرکزده بولندیغنیك تحقیق واستکناهی لزومی تقرر ایتشدر . اجاره نك احد عابدینك وفاتیه منسخ اولوب اولمایه جنی کیفیتك اشبو جلسیه تعلیق اولنان مذاکره سنه شروع اولنه رق ابوالعلا بك افندی احد عابدینك وفاتی اوزرینه اجاره نك انفساخ ویا عدم انفساخی بولنده مذاهب مختلفه ده نقول فقهیهیه تصادف ایدلمکده ايسه ده انفساخ ویا عدم انفساخ شق لرندن برینك صورت مطلقه ده قبولنده مصلحتك تماماً تأمین ایدیلهمه مکده اولدیغی وغرب حقوقنده اولدیغی کی احوال معینه ده تفصیله تابع طوتمق صورتیه ثبوت حق فسخ بولنده بر حکم وضعی مطلق انفساخ ویا عدم انفساخه ترجیح ایده جگنی بیان ایتمی اوزرینه مصطفی فوزی افندی حضرتلری اجاره نك باعتباراللزوم موقعی تعیینده بین الفقها اختلاف بولونماسه کوره معین بعض مسائل فرعییه اجاره غیر لازم تلقی ایدن ذواتك نقطه نظرینه ابتناء صورتیه تدوین ایدرك اشبو حادثه ده ده بو اصله ارجاع شکلنده ثبوت حق فسخی تأمین ممکن اولدیغی و آبری آیری حادثه لر ایچون حکم سوق ایدلمکده اولسنه کوره بونك مذهبه تلفیق شکلنده ده تلقی اولونامیه جنی آشکار بولندیغنی افاده ودرمیان ایتش و آرایه لدی المراجعه حادثه لك نوع وماهیته کوره طرفینه ویا طرفیندن برینه حق فسخ ویریلوب ویریلهمه ماسی مسائلنك تثبیتی صره سنده حادثه لره کوره حکم لر تصریح و بو مسئله یی ده بومیانده حل موافق اولاجنی متفقاً قبول ایدلمشدر .

۱۹ — طرفینك مدت طویله ایچون عقد ایجار ایده ییلمه لر و شوقدرکه اوتوز آلتی سنه نهایتنده طرفین ایچون عقدی فسخ ایده ییلمك صلاحیتك قبولی تنسیب ایدلمشدر . اجاره آدمیده كذلك اوزون مدت ایچون یا ییلاچق مقاولاتك صحتی قبول ایتمك برابرش سنه مرورنده هر ایکی طرفك اجاره یی فسخ ایده ییلمه لری موافق کورولمشدر . شرائط مقاولهیه عدم رعایتدن دولای فسخ ایجار مسأله سنك وضمان منفعت خصوصنك اولجه قبول ایدلمش اولان قواعد عمومیهیه کوره حل ایدلمسی لازم کله جکی تقرر ایتشدر . استهلاك عین اوزرینه اجاره نك جوازی مسأله سنك ده قومیسو نمزجه منفعتك قبول ایدیلن معنائه کوره ذاتاً موضوع بحث اولونماسه لزوم اولمادیغی ترارلاشمشدر .

آلمادیغی جهتله تطبیقآنده بو خصوصه متحدث مشکلاتك تعدادی قابل ده کیلدر . محاکمه موجود دعوا لر دن حل وفصلی اك زیاده مشکلاته باعث اولانلر بو قبیل مسائلدر . خصوصات مسروده حقنده قومیسو نمز شیمیدین بعض ضوابط اساسیه نك تثبیتنه احتیاج کورمك برابره هیئت عمومیه نك استضاءه متعلق احکامك تطبیقاتك احتیاجاتی تطمین ایده جك برصورت مکمله ده تدوینی خصوصه بالخاصه نظر دقتك جنبی وجیه دن عدا ایتدك . [آلمان و اسویجره قانونلری نك فصول مخصوصه سنه مراجعت .]

نقل فقهی :

المبیعات علی نوعین : مبیع حاضر مرئی فمذالالاخلاف فی بیعه .
ومبیع غائب او متعذر الرؤیه فهنا اختلف العلماء فقال قوم : بیع الغائب لایجوز بحال من الاحوال .

دييه محرر اولان عمدەك مذا كره سنه كيريشيلهرك بونلردن اجاره طوبيله تعلق ايدن فقره ده شخصه وماله تعلق ابدەك اجاره لر ايجون متخالف اعظمى بر مدت تعيينى ايله بوندن فضله مدتله واقع اجاره لرد، معين مدتدن صكره سنك غير لازم عدى اساسى قبول ايدلمش ايسه ده انجمنجه تكليف اولونان اعظمى مدتلك شمدیدن ثبیتنه محل كوريله ميوب ايلروده بحث مخصوصنده بالماذا كره احتیاجات حاضر مزه توافق ايدە بيله كك بر مدت قبولى مرجح كورولمشدر .

استهلاك اعيان اوزرينه واقع اجاره لره متعلق فقره نك مذا كره سنده ابوالعلا بك افندى استهلاك عینى مؤدى اجاره لره قارشى محاكمك تلقیاتنده كوريلن تشوش وتذبذب دولایيسيه حادثه حقنده اظهار علاقه ايدن انجمنك اجاره ايجون قبول ايتديكى اساسه نظراً بونك بر مسئله حالنده ثبیتنه لزوم كورمديكنى وذاتاً توحيد تطبیقات ايله مكلف اولان محكمه تمیزك اجتهادات ومقررات اخيره سيله استهلاك اعيان اوزرينه واقع اجاره لك حتى جهتنه كيدلديكنى بيان ومصطفى فوزى افندى حضرتلرى استهلاك اعيان اوزرينه وارد اجاره نك فقه حنفیحه جائز كورولماش اولسنه كوره كيفيت جوازك مسئله حالنده تصریحى موافق اولاجنى اتیان قلنهرق آرايه لدى المراجعة جوازك تصریحى كيفیتی تقرر ايتمشدر .

لا وصف ولا لم يوصف وهذا اشهر قولى الشافعى وهو المنصور عند اصحابه اعنى ان بيع الغائب على الصفة لا يجوز .

وقال مالك واكثر اهل المدينة يجوز بيع الغائب على الصفة اذا كانت غيبته مما يؤمن ان تغير فيه قبل القبض صفته .

وقال ابو حنيفة يجوز بيع العين الغائبة من غير صفة ثم لهما اذا رآها الخيار فان شاء انفذ البيع وان شاء رده وكذلك المبيع على الصفة من شرطه عندهم خيار الرؤية وان جاء على الصفة وعند مالك انه اذا جاء على الصفة فهو لازم وعند الشافعى لا ينعقد البيع اصلاً في الموضعين وقد قيل في المذهب يجوز بيع الغائب من غير صفة على شرط الخيار خيار الرؤية وقع ذلك في المدونة وانكره عبد الوهاب وقال هو مخالف لاصولنا .

« وسبب الخلاف هل نقصان العلم المتعلق بالصفة عن العلم المتعلق بالحس هو جهل مؤثر في بيع الشيء فيكون من الغرر الكثير ام ليس بمؤثر وانه من الغرر اليسير المعفو عنه فالشافعى رآه من الغرر الكثير ومالك رآه من الغرر اليسير واما ابو حنيفة فانه رأى انه اذا كان له خيار الرؤية انه لا غرر هناك وان لم تكن له رؤية .

واما مالك فراى ان الجهل المقترن بعدم الصفة مؤثر في انعقاد البيع ولا خلاف عند مالك ان ألفة انما تنوب عن المعاينة لمكان غيبة المبيع او لمكان مشقة التي في نشره وما يخاف ان يلاحقه من الفساد بتكرار النشر عليه ولهذا اجاز البيع على البرنامج على الصفة ولم يجز عنده بيع السلاح في جرابه ولا الثوب المطوى في طيه حتى ينشر او ينظر الى ما في جرابها »

استاد محترم منیف پاشا مرحوم

۲۱- اعارده صراحة ویا عرفاً ودلالة بروقت تعیین اولوندیفي حالده مدت معینه نك حلولدن مقدم معبرك حق رجوعی اولماسی اکثریتله تنسیب ایدلشد. وقت تعیین ایدلش اولمادیفي حالده رجوعك مستعیر مضر اولمایه حق برزمان وشكلده وقوعی مناسب اولوب اولمادیفك تعیین قومیسسیونك رأینه ترك اولوشدر. [۵۰]

دییه محرر اولان عهده نك مذاکره سینه باشلانیه جفی صروده مصطفی فوزی افندی حضر تلمی مال مستعار مستعیر یدنده بلا تعد ولا تقصیر تلف اولسه بیه تضمینی مشروط ایسه مستعیرك تضمین ایلمی اساسی وعرفك حد ذاتنده بوشكلی تأیید ایتمکده اولدیفي کلیله متعلق حلیاتی اعارده خلقك بوباید کی تلقیاتیه احتجاج ایلش اولدیغندن تکلیف واقعك تدقیق ایدیلرک بر عهده حالنده تثبیتی ایچون اعاریه متعلق عهده ایله برلکده نظر دقه آلتق اوزره مذاکره سی جلسه آتییه تعلیق قلمش و ساعت آلتی ده جلسه یه نهایت ویرلشد.

[۵۰] ۱۸ الی ۲۱ نجی عهده لره عائد تالی انجمن مضبوط سند کی اسباب موجه :

احکام موضوعه مزده اوتدنبرو هبه نك قبض ایله تمام اولاجفی وقبضدن صورکاده واهبك حد ذاتنده مانع رجوع یوق ایسه هبه سندن رجوع ایده بیه جکی قبول ایدلشد. هر عقدك انعقادیه برابر اوندن بعض نتائج حقوقیه حاصل اولسی طبعی اولدوغنه کوره ایجاب وقبول ایله هبه نك انعقادی اوزرینه واهبك موهوبك ملکیتی موهوب له نقلی تعهد ایتش اولدوغی وموهوب لهك اشبو نقله رضائی اظهار ایله دیکی ظاهر در عقد بیعه ملکیتك صورت انتقالی حقنده جریان ایدن مذاکره اتمزك نتیجه لکسی هیئت عمومیه نك قرارینه تعلیق ایتش ایکن قومیسسیونر هبه ده انعقاد ایله برابر ملکیتك واهبدن چیقامامی لازم کله جکی تنسیبده تردد ایتمه مشدر. ذاتاً شو طرزده تلقی عنعناتمه تمامیه موافق اولدقدن باشقا حد ذاتنده غایت منطقی عد اولونق ایجاب ایدر. قیرع ایتك ایسته یین ذات مالی لندن چیقامادجه اجراسی تعهد ایتش اولدوغی فداکارلک درجه سی حقیه تقدیر ایدمیه جکندن هبه وعدلری عمومیت اعتباریه واهبك رضای حقیقی سی وصیمیتی ارائه دن پک اوزا قدر. اشبو صمیمیت آنجا موهوبی لندن چیقارمق یعنی موهوب لهه تسلیم ایتك ویا تسلیم مقامنه قائم اولاجق و واهبه آرتق ملکیتك کنديسندن مترع اولدوغی احساس ایده جک بر معامله اجرا ایتك ایله تحقق ایده بیلیر. ایسته بو سببه درکه واهبه موهوبی تسلیم ایتدجه هبه سندن رجوع ایده بیللمی صلاحیتی ابقاده اتفاق ایدلشد. هبه دن رجوع ایدلرک حرکتی تعیباً صادر اولان حدیث نبویدن ملهم اولان بالعموم اهل ظاهر وحدیث وحنفینک غیری اولان مذاهب ثلثه اربابی تسلیمك تحقیقه برابر هبه دن رجوعك عدم جوازنده اتفاق ایتدکری کبی قومیسسیونر مزده بو خصوصده مذاهب مذکورده نك اثرینه اقتضای تنسیب ایتشد. تسلیم واقع اولونجه آرتق طرفینک رضای صورت صمیمیه ده متظاهر اولدوغی و بر سبب مشروع اولمادجه عقدی طرفیندن برینک یالکر باشنه فسخ ایدمه سی قواعد علمیه یه توافق ایتدکدن باشقه موهوب لهك ملکته کچن موهوبه استناداً التزام ایده بیه جکی تعهدات ومعاملات